

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDEKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egy évre 10 k. — kr.
Félévre 5 " — "
Negyedre 2 " 50 "
Hét napra 1 " — "
Egyes szám ára 4 kr.

Felolós szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Főmunkatárs: **Dr. KIRÁLY PÉTER.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
1000 szavazásos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többeszer
hirdetéseik alkú szerint jutányos aron vetetnek fel. Bélyegdíj min
den külön beiktatásért 30 kr

Az elsikkasztott Magyarország.

Debreczen, okt. 15.

Az elmúlt évben Európa északi országokban tett látogatásom után, ott szerzett tapasztalataim alapján irtam meg, hogy Magyarország külképviselete a lehető legsilányabb. A diplomácia nem törődik azzal, hogy a külföldön kidomborítsa a monarchia dualisztikus jellegét és innét van, hogy Ausztriát mindenütt igen jól ismerik; Magyarországról pedig éppenséggel semmit sem tudnak, vagy ha tudnak, hát rosszul és hézagosan vannak arról értesülve. Most a nyugati országokban járva, arról győződtem meg, hogy még gyöngy állapotok uralkodnak képviseletünkkel illetőleg az északi országokban, melyek, miként Svéd és Norvégország némiképpen a miénkhez hasonló betegségben szenvedvén, járatosabbak a mi politikai viszonyainkban és mikor osztrák és magyar turisták járnak országaikban, zenekaraik a Gott-erhalte után szépen eljátszák a Rákóczy-indulót is. Ez ugyan nem sok, de mégis valami. Több a semminél. De hogy Magyarország állami karakterét valahol kidomborítva találtam volna az északi országokban: éppenséggel nem mondhatom. Sőt ellenkezőleg.

De most Franciaországban, Spanyolországban, Portugáliában járva, se-

hol, de sehol sem láttam legapróbb jelét sem annak, hogy tudnak külföldön egy Magyarország létezéséről. A hírlapok Ausztria-rovatban bánnak el Magyarországgal. Kivételes a helyzet ma Németországban, a porosz birodalomban, ahol most Szögyény-Marich László a nagykövetségünk, aki magyar ember, amint elődje is magyar volt és ő is ismerték annak módját, hogy megismertessék a külföldön is, hogy Ausztria nem létezik, hanem csak Ausztria-Magyarország, ehhez hozzájárultak még a császár ismételt látogatásai Magyarországon, elhangzott pohárköszöntője, a német hírlapírók itt időzése és más hasonló kedvező körülmények, melyek mind hozzájárultak ahhoz, hogy most már tisztában van a porosz sajtó a mi alkotmányos helyzetünkkel és ennél megfelelőleg külön foglalkozik osztrák és magyar dolgokkal.

De innét tovább nincs és nem is volt Magyarország. Párisban a prefektúrára kísértem egyik ottani magyar barátomat. Katona-ügyben akadt ott dolga. Illetőségi helyéről adva fölvilágosítást, Budapestet mondotta be a jegyzőkönyvbe fülem hallatára hozzátéve: Hongrie. A tisztviselő pedig oda kanyarította Budapest mellé: Autriche. Felbuzdult bennünk a hazafias vér. Ez még sem járja. Nem fogadtuk el az irást, mi mód fölött meglepette a tisztviselőt, a ki a falon kifüg-

gesztett jegyzékre mutatott, ahol föl voltak sorolva az összes nagykövetségek és konzulátusok, czimeikkel egyetemben, ahol a hivatalok feltalálhatók. A jegyzékben ott találtuk ugyan Paraguyt, Chilét- Montenegrot és a legkisebb országocskát, de e szócskát Hongrie, nem találtuk ott, hanem csakis Autriche. Sok rábeszélésre, magyarázgatásra volt szükség, míg megértettük a tisztviselővel, hogy itt egyszerű sikkasztásról van szó, mely nem éppen jelentéktelen, mert Magyarországot sikkasztották el s végre is átértette hazafias aggodalmunkat, új jegyzéket állított ki és fejét csóválva, Budapestet visszaadta Magyarországnak.

Portugáliában igen szives volt hozzánk magyarokhoz a miniszterelnök. Sokáig beszélgetett velünk, de beszéde közben arra a tapasztalatra jutottunk, hogy ő is azt hiszi Budapestről, hogy az Ausztriában van. Hogy Budapest létezik, arról csakis azon réven tud, hogy a királyné két év előtt 48 óra hosszat ott mulatott és jól érezte magát. Mikor fogadás volt az udvarnál, az egyes államok képviselőit sorrendben szólították a királyi pár felé. Amerika után Ausztria következett és mikor mi magyar újságírók meg se moczczantunk helyünkéről, nagyot néztek a miniszterelnök és és főudvarmester. Mire mi kijelentettük,

HOGYHA ISTEN . . .

Irta: **dr. Király Péter.**

Hogyha Isten nekem adná az eget,
Csillagokból raknám ki a nevedet,
A tejútól rámát fonnék körébe:
Fehér rózsakoszorúnak az égére!

Hogyha Isten nekem adná a földet,
Minden este megkérdeném te tőled:
Mit hozzon a fölkelő nap magával,
Tél legyen-e, vagy tavasz és madárdal?

Tavasz lenne, melynek üde virágán
Illatárba' fürdenék a szivárvány
S a magasba felröppenő pacsirtak
Örömlüket zengő dalba kisírnák.

De ha szíved komor telet kívánna,
Szemfődelet boritnék a világra,
Egy koporsó lenne a föld lezárva:
Felleget ég könnyet sírna reája.

Hej, de az ég nem az enyém, mielőtt
Szemeimre nem terítnek szemfedőt;
Földem sincs több — csak hogy ha jön a válság:
Ahol épen a síromat megássák!

Ágról szakadt szegény vagyok, oly szegény,
Csak a lelkeim üdvössége az enyém . . .
De szívedért megalkudnám az égére
S lelkeim üdvét oda adnám cserebe!

A két trombitás.

A «Debreczen» tárczája.

Irta: **Deurliac André.**

A sebesültet az alkovenbe helyezték bajtársai s elebe huzván a zöld szövetű redőnyöket, az öreg házigazdához fordultak, ki gépiesen tartá ujjai közt kialudt pipáját.

— Igy ni! Nem sok baja lesz önnek e szegény fiuval; nem sokaig huzza, hanem derék ficzkó volt; jobb lesz neki itt bálni meg' mint kino a fagyos göröngyökön.

Az öreg lehorgasztá fejét.

— Nem szolgált önnek fia a régi zászlók alatt?

— Nem. Én magam voltam a trombitás a 3-ik zuav ezrednél.

— Ő is éppen ott volt a lurkóknál. Ma fujta az utolsó rohamat

— És mint fujta! Már felbukott de a trombitát még mindig fujta erősen és dühösen míg a többiek . . .

— Derék fiu volt, — ismétlé csendesen a volt trombitás, legyenek nyugodtan felőle, ha meghal, mint hős hal meg, ha pedig magához tér: lesz a ki kívánságát teljesítse.

— Köszönet, bajtárs! . . .

S elmentek vissza a csatatérre, átvonulva a falon, holtakat sebesülteket hagyva annak utczáin végig . . .

Az öreg egyedül maradt, mozdulatlanul a kandalló melletti szögletben álmodozva. Miről álmodozott?

Ifju koráról, midőn ezredével a Kabyl hegyeket mászta meg, vagy mikor trombitája szavát Konstantine falai visszahangoztak.

Oh! Ama szép napokról álmodozott, midőn a francia dicsőség mámorát zengő trombitahangok előtt arab, orosz, osztrák, kínai futottak!

Most tehetetlen és öreg; futói látta e vörösnadrágosokat a poroszok sötét tömege előtt.

Szomoru volt, egyedül volt.

S elvonultak emlékezetében a hajdan vidám trombita hangjai s aztán egy másik valami gyenge, habozó accord, melyet egy baraa iskolagyermek teljes erejéből fujva adott ki apja trombitáján.

Lorraine Ferencz, midőn Afrikából hazajött, térdében egy golyóval, mellen hadi éremmel, egy két éves lurkót is hozott magával haza. Az afrikai táborozás alatt ugyan is megúsult, elvett egy baraa mór nőt, ki még szülőföldjén meghalt anélkül, hogy Franciaországot látta volna.

Rendszerető leven, mint minden katona, Lorraine atyja és anyja akart lenni egy személyben a kis Péternek, akit imádott s a ki iránt, daczára kemény és szigorú külsejének, valódi atyai gyöngédséggel viselte ett.

A gyermek nőtt; vonásait az atyjától, bronzszínű bőrét és göndör haját anyjától örökölte. Bátor, nemes, jó gyerek volt.

hogyan mi magyarok vagyunk és mi már csak megvárjuk a H betűt. Ebbe bele nyugodtak a portugál urak és legszebb volt, hogy most már a néhány osztrák és lengyel újságíró tartott a magyarokkal, de a királyi pár előtt külön váltak és irigykedve nézték, miként foglalkozik a királyné az összes államok megjelenő újságírói közül legbehatóbban éppen a magyarokkal.

A lisaboni meghatalmazott minisztert, konzulunkat, a mi külső hatalmunk képviselőjét nem volt szerencsénk látni sehol, semmilyen alkalommal. Csak annyit hallottunk, hogy valamely cseh grófi család sarja viseli ezen címzet rangot és a vele járó fizetést; de mikor egyszer 100 évben 30—35 magyar ember, a kik elvégre is a magyar sajtót képviselik, jelenik meg abban a városban, a hol neki tulajdonkép semmi dolga sincs, akkor sem látható közöttünk. Ezek a meghatalmazott rezidensek, vagy miniszterek, csekély kivétellel a külügyi kormány előterjesztésére a király kegyelméből élvezik a hangzatos címet, kegyelmes titulust és az állam adózó polgárainak filléreiből előkerült szép fizetséget, de mit tesznek ezért? Ugy látjuk, semmit, vagy tulnyomó részben osztrákok lévén, nem törődnek azazal. van-e, vagy nincsen Magyarország a külföldön.

Szívesen lemondunk az ilyen külső képviseletről, de akkor ne terheljenek bennünket a nagykövetségek és konzulátusok költségei sem. Ha pedig letezik kölcsönös teherviselés és ez egy téren sem mellőzhető, akkor élvezzük kölcsönösen a külképviseletből származó előnyöket, melyek konzulátusaink mai szervezeténél amúgy sem lehetnek jelentékenyek, mert a reprezentációnál többet alig tehetnek a meghatalmazott külföldi képviselők. De éppen mert ismerem a

külföldet, érzem és tudom, hogy ott helyes, czéltudatos Magyarország kereskedelmi és ipari érdekeit szíven hordó képviseletre szükség van. Magyarországnak régente, évszázadok előtt, a török hódoltságot megelőzőleg, élénk tengeri kereskedelme volt, mely ma nem létezik. Mert az olasz bornak Magyarországra való beözönlését, mely ideiglenes jelleggel bír, sem liszkivitelünket nem nevezhetjük külkereskedelemnek. Nem a diplomáciai nagyképűsködés, frakk és roncjelek azok, melyek gondozzák a hazai érdekeket, hanem a hazaszeretet, mely egyaránt ápolja a közösségben élő két állam érdekeit, mely ápolja és növeli azoknak tekintélyét, sulyát a külföldön, de új kereseti forrást szerez a honfitársaknak, közvetítve, elősegítve a bevitt, kivitelt és úgy anyagilag is istápolja a haza érdekét. Nem diplomácia, hanem kereskedelmi és ipari képviseletre van szükségünk a kisebb államoknál, melyekkel sem közös politikai, sem nagyhatalmaknál akkreditált nagyköveteink mellett is kiváló gondozás tárgyát kellene képezni ezen érdekek istápolásának, mert akkor bőven megtérülne az a sok pénz, melyet ma külképviseletünk elnyel és ezen képviselet mellett külföldön nem tudnak arról, hogy létezik egy Magyarország és a t. meghatalmazott főkonzul is csak annyiban áll összeköttetésben otthonával, hogy néhány otthonról a sors által odadobott szegény vándorló legényt segítse elhagyatottságában néhány hatossal; legjobb esetben pedig a szülőháza határáig érvényes hajózási jeggyel. De arról, hogy ezen konzulok tényleg konzuljai, tanácsadói legyenek azon országoknak, vagy, miként nálunk: országoknak, mely őket ezimel, ranggal és fizetéssel ruházta föl arról itt szó sincsen.

L. L.

— Derek fiú, derek katona lesz belőle szokta büszkén mondogatni apja az egykori trombitás.

Szerencsétlenségre a »mór gyerek«, mint a faluban neveztek, rabló őseinek ragadozóra való hajlamát is örökölte, ami a szigorú becsületességű Lorraine gondolkodásává is hogy sem fér össze.

Igen sokszor intette és mindenképen igyekezett megjavítani a suhanczot, de még is akárhányszor rajta kapta a csempészkedésen. Egyszer aztán csakugyan lepott.

Az öreg most nem szólott semmit, hanem had' érmet levette a melléről s szegre akasztotta, aztán daczára fia megbanasról tanuskodó könyörgésnek, a tolvajság töredelmes bevallásának s minden kérelemnek, kijelentette hogy tolvajnak atyja nem lesz és elűzte a háztól.

A fiu elment s többé nem is adott életjelet magáról. Él-e vagy meghalt, senki sem tudta.

De a vén katonától fia nevét nem hallotta senki s most, midőn minden atya a fiaért remegett, tőle a sors megtagadta ezt a szomorú örömet.

Az ágy függőyei megmozdultak és a sebesült gyöngye nyöszörgése hallatszott onnan ki.

Az öreg egy gyertyával közeledett a fekhelyhez.

— Kíván valamit, vitézem...

— Nem végezhettem be...

A haldokló mintegy villamos erő által

lökve, könyökére emelkedett s a roncsolt fővérző vonásaiban az atya fiara ismert.

— Péter! Péter! hebegte megkövülve.

A gyertya égő cseppjei végig folytak az öreg ujjain, anélkül, hogy észrevenné azokat, ott állott mozdulatlanul, ... tétve szemekkei nézett a fiura, kit titokban aunitszor meg siratott.

A sebesült is felismerte.

— Bocsanat! atyám bocsanat! Nyögé kezeit összetéve.

Az öreg fájdalommal szóhoz sem birt jutni.

— Bocsanat atyám, bocsanat meg! Ismétlé a szerencsétlen, rossz voltam életemben, de becsületesen halok meg.

Az öreg meg mindig hallgatott.

A sebesült feje a parnára hanyatlott, de hirtelen forró cseppeket érzett arczára hullani.

Az apa sirt. Könyei lemostak a fiu sáros homlokát, mintha második keresztiség szent cseppjei hullanak arra.

Majd lekasztván a szegről a katonai érmet, a mely aanyai számos éven át függött a falon a kereszt alatt: es a fiu mellére függesztte.

A haldokló halvány az arcán az idvezülés sugari vonaglottak végig es reszkető kezeivel ajkához emelve az érmet, suttogá:

— Köszönöm atyám!

Es kihellette lelkét...

— Káplár! Oivassa a névsort!

A felkelő nap vörös sugarai végig ömlenek a véres: meglizedelt csapaton.

BELFÖLD.

A képviselőháznak még mindig nincs megállapított munkarendje. Mert abban a rövid ülésben, amelyet tegnap délelben a képviselőház tartott, az im dem n i t y - j a v a s l a t o n kívül még két más törvényjavaslatot nyújtottak be s a napirend tárgya: a következő ülés napirendjének megállapítása volt; de Bánffy ez alkalommal sem rukkolt elő érdemleges n a p i r e n d - j a v a s l a t t a l. Hanem azt proponáta, hogy a szombaton d, e. 10 órakor tartandó ülésen válassza meg a Haz a királyné-szobor végrehajtó bizottságába a maga részéről kiküldendő 12 tagú és töltse be az üresedésben levő két bizottsági tagsági állást. Ezt a munkarendet a Haz észrevétel nélkül elfogadta.

Indemnity. A képviselőház tegnapi ülésén Lukács László pénzügyminiszter a következő törvényjavaslatot terjesztette be:

Törvényjavaslat

az 1899. év négy első hónapjában viselendő közterhekről és felezendő állami kiadásokról.

1. §. A miniszterium felhatalmaztatik, hogy a magyar korona országaiában jogérványos adókra és állami jövedelmekre vonatkozó összes — jelenleg fennálló vagy ezután hozandó — törvényeket, azok időközben bekövetkező módosításainak figyelembe vételével az 1899. év négy első hónapjában érvényben tarthassa és az ezek alapján befolyó adókból és egyéb bevételekből az állami kiadásokat a következő szakaszban meghatározott módon fedezhesse.

2. §. A kiadásokra nézve az 1898. évi állami költségvetésről szóló 1898. évi VI. törvényzikk rendelkezései az irányadók; felhatalmaztatik azonban a kormány, hogy oly kiadásokat is fedezhessen a jelen törvény hatályának tartama alatt, a melyek időközben alkotott külön törvények vagy törvényes intézkedések folytán fedezendők, úgy ezen, valamint általában minden — a jelen törvényvel adott felhatalmazás alapján teendő kiadás az 1899. évi költségvetés keretében lesz beillesztendő.

3. §. Jelen törvény 1899. évi január hó 1-én lép életbe, de hatálya az 1899. évi állami költségvetésről szóló törvény életbe lépésével megszűnik; végrehajtásával a pénzügyminiszter bízatik meg.

Lukács László s. k.
m. kir. pénzügyminiszter.

— Aubert.

— Jelen!

— Mohamed, Ali Lorrain!

— Jelen! — szólt egy gyöngye hanz.

Minden szem a trombitás felé fordult.

Az öreg Lorrain állott ott álmos száraz szemekkel fia ruhájába öltözve.

— Neven Lorrain, a 3-ik zuav ezred egykori trombitása. Fiamat megölte az ellenség, én fogom helyettesíteni.

A kapitány szó nélkül tisztelgett és a nevsort tovább olvastak.

— Előre!

Az ellenség nagy erővel szoritotta össze a kis csapatot.

— Előre!

A trombita rohamra szólt.

A katona telken valami rémitő romboló borzadály fut végig.

A borzasztó, a kétségbeesett, a vérszomjas düh kiáltása ez!

A lurkók vadul, a bosszútól részeg n, ellenállhatatlanul rohannak előre.

Az öreg Lorrain is velök. Mintha nem is lábai vinnek rohan előre ajkain a trombitával fujja a rohamot szünet nélkül.

Szaján kibuggyan a vér szemei kidüledneek halántéka lüktet...

Rohan, mindig örütemben fujja a rohamot.

Jobb karját elhordja a golyó, balkezébe fogja a trombitát; másik golyó czombján furdók át tovább hatol; — végre egy szíven találja s elesik ott éppen azon a helyen, hol

néhány órával előbb fia elhullott...

A politikai helyzet. Az összeütközés az ellenzék és a kormány között tehát a jövő héten veszi kezdetét. Az indemnitásnál, amely első sorban bizalmi kérdés, az ellenzék összes arnyalatai fölveszik a harcot a Bánffy kormány ellen.

A pártközi megállapodások még nem történtek meg, de e nélkül is tudni lehet, hogy az ellenzék ez alkalommal a legintenzívebb és mindenre kiterjedő támadást intéz a Bánffy kormány ellen.

A nemzeti párt tagjai hetfőn már mind együtt lesznek, mert akkorára a párt döntő értekezlet tartását határozta el, a néppárt tagjai is erősen készülődnek a Bánfflyval való leszámolásra.

A függetlenségi párt álláspontja ismeretes. Itt a párt már elhatározta, hogy a kormány eljárása ellen minden parlamentáris eszközzel küzdeni fog.

A Bartha Miklós elnökle alatt álló árnyalat hétfőre szintén sűrűsödésen hívta föl a képviselőket, hogy a tárgyalásokban részt vegyenek. A vita mindenestre nagy szenvedélyességgel fog megindulni és annak folyamán fognak a pártok között a további megállapodások létrejönni.

Hogy a kormány miként itéli meg a helyzetet, azt elárulja az a lazus sietseg, a mivel az indemnitást napirendre tűzette. A pénzügyminiszter csak ma terjesztette be a törvényjavaslatot és a bizottság már ma délután tárgyalásra is kitézte azt, ami eddig még sohasem történt meg. A kormány sűrűsödésen öhajlja a képviselőházi tárgyalásokat is kitézni annak az előérzetben, hogy az indemnitásnál az ellenzék részéről olyan akadályokra fog ezáltal találni, amelyek a kormány számításait teljesen leonthatják.

Wlassics a polgáriiskolákról. Ismeretes, hogy az országos közoktatási tanács a középiskolai tantervrevizió befejeztével immár kitűzte napirendre a polgáriiskolák reformjának kérdését, melynek megvitatása a tanács kebelében legközelebb fog megindulni. Wlassics Gyula dr. vallás- és közokt. miniszter most leiratot intézett a tanácshoz, melyben felhívja a ve eményező kerület figyelmét arra a szoros függési viszonyra, mely a polgáriiskola mint első sorban gyakorlati irányú intézmény és a köztisztviselők minősítéséről szóló 1883. évi I. t.-cz. közt fennáll. A nyár folyamán ugyanis az összkormány elhatározta, hogy az említett törvényt az életbeléptetése óra szerzett tapasztalatok felhasználásával átvizsgálja s ez alkalommal meggyőződött arról, hogy e revizió — amennyiben a polgáriiskolák jogosítására vonatkozik — csak akkor történhet meg, ha a polgári iskola jövőre szervezte meg van alapítva, s ha tudva van, hogy a képzettségnek mekkora mértékét fogják biztosítani a polgáriiskolák, melyeknek jogosító hatálya éppen a tanítás mértékének előzetes megállapításától van feltételezve. A miniszter részletesen felsorolja mindazon életpályákat és tanulmányi irányokat, melyekhez az elemi és főiskolai oktatás közé eső tanulmányi időnek bevezetett negyedik, hatodik és nyolczadik évfolyama elvezet s megfontolásra ajánlja azt a kérdést, vajjon nem volna-e célszerű a polgáriiskolák szervezetének megakotásakor közvetve odahatni, hogy a jelzett időbeli határvonalak a tanulmányi célok épségben tartása mellett a minősítés szempontjából másként alakuljanak. A miniszter hangsúlyozza, hogy a tárgyalások menetét semmifele irányban sem kívánja megkötni. «Csak utalni kívántam arra, — ugymond, — hogy a munka, melynek alapját a tanács most veti meg, nemcsak a nemzeti műveltség általános tekintetéből, hanem egyuttal az 1883. évi I. t.-cz. szempontjából is nagyfontosságú s hogy a közszolgálatnak számos ágai s nagy társadalmi rétegek fogják megérezni kihatását annak a szervezetnek, amely a mostani tanácskozások eredményeként a polgáriiskola számára készül.»

Aponyi Albert grófot beszámolójának megtartása alkalmából pártja köréből holnap reggel többen elkísérik Jászberénybe. Horánszky Nándor a kikhez 1—2 függetlenségi

párti tag is csatlakozni fog. A beszámoló iránt politikai körökben annál nagyobb az érdeklődés, mivel a nemzeti párt vezére ez alkalommal praecisirozni fogja a kormány eljárásával és java-lataival szemben, pártja részéről elfogalando álláspontot, mely lényeges befolyással lesz a függetlenségi párt végleges elhatározására is, melyet e párt hetfői értekezleten fog megállapítani.

A reichsrath ülése.

— Saját tudósítónktól. —

A reichsrath tegnapi ülése 11 óra 40 perczkor kezdődött.

A kormány részéről jelen voltak: Thun gróf, Wittke, Kastka és Dipauli.

Tob sürgősségi indítványt nyujtanak egyes képviselők, nevezetesen az ország egyes vidékein uralkodó inséges állapot megszüntetése tárgyában.

Azután Tschimon képviselő interpellálja a miniszterelnököt a polai tengerészeti raktárak beszerzése tárgyában, azt a hülye megjegyzést tevén, hogy az illető raktarak vezetősége az élelmiszerek szállítói odautasítottak, hogy czikkeiket kiváltképpen Magyarországból szerezzék be. Mindebből természetesen egy szó sem igaz.

Thun gróf válaszol Gambini képviselő és társainak interpellációjára a vidéki zavarok tárgyában.

Thun gróf miniszterelnök válaszol arra az interpellációra, melyen állást foglal el a külügyi hivatal Miklós czárnak a békekonferenciára vonatkozó javaslatával szemben és ezt mondja:

Módomban van erre azt válaszolni, hogy külügyi hivatalunk, a mely ezt a nagylelkű, kiválóan emberséges eszmét rokonszenvesen fogadta, a petervari kormányt ertesítette, hogy az osztrák-magyar kormány távol áll attól, hogy ilyen tervnek akadályokat gördítsen útjába és szívesen hajlandó azt a lehetőséghez kepest előmozdítani. (Bravó!) Talán nem kell különösen kiemelnem, hogy ebben a tekintetben közöttem és a külügyi hivatal között teljes az egyetértés. Az orosz kormány javaslata különben, a mint a napilapokból is tudjuk, valamennyi kormánynál rokonszenves fogadtatásra talalt és ha tudatában vagyok azoknak a nehézségeknek, a melyekkel ennek a nagy eszmének a megvalósítása jár, mégis azzal zárom fejtegetéseimet, hogy az eszme sikerét legmelegebben öhajtom. (Tetszés.)

Thun grófnak Schreiber és társai interpellációjára adott válaszl után a Haz áttért a budgetprovizorium tárgyalására.

A Dreyfus pör reviziója.

München, október 14.

Az »Allgemeine Zeitung«-nak egy berlini távirata szerint Hohenlohe birodalmi kancellár úgy nyilatkozott több politikai személyiség előtt, hogy Lenbach előtt csak olyan dolgokat mondott, amelyek public-juris természetűek, még pedig azt, hogy Dreyfus a német kormány a l s o h a ö s s z e k ö t t e t é s b e n e m v o i t,

Páris, okt. 14.

A »Matin« szerint elhatározták, hogy Picquart elien a hamisítás miatt indított eljárást megszüntetik s csak azt a vádat emelik ellene, hogy kamisítványokat használt föl, Picquart energikusan védekezik. A vizsgálat során állítólag kitünt, hogy több vezérkari tiszt ismerte és helyeselte Picquartnak azt a törekvését, hogy Walsin-Esterházyt leleplezze.

A »Gaulois« tudni vélt, hogy Picquart védői a bírói eljárás rendén olyan incidenseket akarnak előidézni, hogy a vizsgálat befejezése jó sokára elhasztlódjék.

München, okt. 14.

Érdekes adatokat jegyeznek föl a kém-szolgalatol illetőleg, amelyet Párisban a német nagykövetség tagjai ellen terveznek. A petit bleu vagyis ama levélke ügyében melynek szerzőjével Picquart szeszredest vádolják, ujabban ismét a párisi német nagykövetség portását mondták annak, aki az Esterházy őrnagyhoz intézett petit bleu Schwarzkoppen őrnagy, katonai attasénak felső kabátja zsebébe kivette aztán pedig mint annak idején a bordereaut, darabokra tépte és a párisi hadügyminiszterium kémosztályába juttatta.

A német nagykövetség portását igaztalanul gyanusítják.

Teny az, hogy a német nagykövetséget a Dreyfus pör előtti és után alaposan kikémlelték. A francia titkos ügynökök segítőségonban nem a párisi német nagykövetség portása vol. Ezt az állást ugyanis 1896. végéig egy P... nevű német katona töltötte be. Ez z ember teljes harmincz éven át, mindenkor főnökének és a nagykövetség személyzetének teljes meglegedésere végezte teendőit. Ő ma 74 éves ugyszólván teljesen megvakult aggastyán.

Azon a napon, amikor Párisban szélnek eresztették a hírt, hogy a borderau a német nagykövetség portásának útján jutott a vezérkar kezébe, Münster gróf nagykövet szobásába hivatta a portást és kikérdezte őt.

— Kegyelmes uram — felelt az aggastyán — 42 évig híven szolgáltam királyomat és a portasi állást négy nagykövet alatt töltöttem be.

Képesnek tart kegyelmes ur engem arra, hogy öreg napjaimra királyom árulójává legyenek?

Hiszen nekem soha semmi dolgom nem volt a nagykövetség irodájában. Hogy jutottam volna titkos iratok birtokába?

Münster gróf, aki egy pillanatig sem kételkedett a portás őszinteségében, az aggastyánt azzal bocsátotta el, hogy ezentul is feltétlenül bizik benne.

Daczára ennek, biztosra vették a német nagykövetségen azt, hogy ott helytelen dolgok történnek és hogy magában a házban, francia érdekekben, kémkedést üznek.

Kik voltak a kémek? A találynak rövidesen meg kellett oldódni.

Kapus volt mindenestre az, aki Franciaországnak a kém-szolgalatot teljesítette. Csak hogy ez az ember a Rue de Lille 103 sz. és német nagykövetséggel szemközt levő ház kapusa volt. A német nagykövetség a Rue de Lille 78. sz. a van.

A Dreyfus pör előtt 2 évvel Schwarzkoppen attaché és a melléje beosztott német hadnagy a 103 sz. házban laktak, ugyanabban a házban volt ellátásuk, oda cimeztették leveleiket is.

A ház kapusa egy Müller nevű elzászi ember volt, aki a háboru után francia polgár maradt. Ez a Müller francia kém-szolgalatban állott s ő volt az, ki a szemközti házban levő német nagykövetséget és annak lakóját, Schwarzkoppen őrnagyot kikémlelte. Müller ravaszul járt el munkájában. Czinkostársai a német nagykövetség franciául tudó elzászi szolgálói voltak, kiket francia nyelvismeretük miatt fogadott föl. Müller kapus fülkéjének hátsó rekeszében gész fordítási irodát rendezett be. A nagykövet két hűtlen szolgálja mindent, ami a nagykövetségnek kezükbe jutott és amit az irodákból kilophattak, Müller kezébe szolgáltatottak.

Még Münster gr. leányának leveleit is kiszolgáltatták. Müller gondoskodott az irományok lefordításáról, az eredetieket, ha azokra még szükség volt, visszaszolgáltatta a szolgálóknak, azokat pedig, melyeket megtarthatott, a lefordítottakkal együtt a francia kémrendőrségnek adta át.

A két hűtlen szolga üzelmel nem sokaig kerülhettek el a becsületes szolgák figyelmét. Ezek ertesíték Münster grófot. A gróf ettől fogva megfigyelte a két gazembert. Egy napon aztán tetten érte őket, mialatt dolgozó szobájában papírjai közt kutattak, amikor aztán haladéktalanul elkergette őket.

A nagykövetségi irodának egy irnokát, akit a gróf nem tartott teljesen artatlannak, mivel poros volt, visszaküldték Németországba. E felfedezések után Schwarzkoppen őrnagy elhagyta a Rue de Lille 103. sz. házat és hadnagyával együtt a nagykövetségi palotába költözött át.

Az öreg P., a német nagykövetség portása, Münster gróf által történt kihallgatása után még két évig maradt állásában. Harmincz évi szolgálat után 1898. végén távozott onnan. Münster gróf kitűnő bizonyítványt adott neki és gondoskodott róla, hogy nyugdíjkép a teljes fizetését megkapja. P. még ma is Parisban él feleségével és öt gyermekével. Müller, Schwarzkoppen Lille-utca 103. számú lakóházának portása, egy év előtt hagyta el állását. Senkisé tudja, hogy hová ment.

London, október 14.

Egy itteni újság-ügynökség mai jelentése szerint Mr. Newton, Esterházy-nak itteni ügyvédje, Clarke jogásztól véleményt kért és kapott afelől, hogy Esterházyt angol jog szerint nem lehet francia bíróságoknak kiszolgáltatni.

E hír hallatára a N. Fr. Pr. itteni tudósítója azonnal elment Newtonhoz, aki kijelentette, hogy semmiféle jogász vélemény nem kapott. De sem nem tagadta, sem nem akarta megerősíteni azt hogy ilyen véleményt tényleg kért Esterházy számára. Valószínű azonban, hogy kért, de annak előre elkészített tartalmát előbb hozta nyilvánosságra, mint az aláírást hozza megszerezte. (N. Fr. Pr.)

Táviratok.

A dán udvarból.

Koppenhága, okt. 15. (A Debr. ered. táv.) Keresztély király ma délelőtt az Amalienberg kastélyban az ideérkezett fejedelmi személyeket, valamint a külföldi udvarok és kormányok képviselőit fogadta. Holnap Lujza királyné temetése miatt a közhivatalok, bankok és a tőzsde zárva maradnak.

Egy bihoros harczi riadója.

Róma, okt. 15. A Vatikanban mindinkább tért hódít a francziabarát érzelem. A pápának a francia zarandokokhoz intézett beszéde a németek érdekeségét serte, most pedig a szentszék hivatalos lapja vezércikk helyett közli Parocchi bihoros-vikarius, a pápa benső barátjának, szintén a zarandokokhoz intézett beszéde, mely valóságos látogatás Olaszország ellen.

Róma, okt. 15. Az Agenza Italicane szerint R a m p o l a pápai államtitkár állása a németekkel szemben tanúsított fellépése miatt megrendült.

Kréta.

Kánaa, okt. 15. (Debr. ered. táv.) A városban és azon kívül újabb övintézkedéseket tettek. A rendőrség folytatja a letartóztatásokat, eddig 50 embert tartóztattak le.

Konstantinápoly, okt. 15. A porta a hatalmasságok ultimátumára tegnapelőtt adott válaszában kijelentette, hogy kiadta a parancsot, hogy a török csapatokat kivéve azokat, a melyeket a szultán szuverenitása jelöl a megerősített helyeken visszatartani óhajt, szállítsák el Krétából.

A párisi sztrájk.

Páris, okt. 15. (A Debr. ered. táv.) Cumbert, a franciaországi gőzmozdonyvezetők és fűtők általános szövetségének elnöke felhívást intézett a mozdonyvezetőkhez és fűtőkhez, amelyben a vasuti alkalmazottak szindikátusa által elhatározott sztrájk ellen, mint hazaárulás ellen tiltakozik és a mozdonyvezetőket és fűtőket felszólítja, hogy bizva a törvények erejében s hiven teljesítve köteleességeiket, maradjanak meg helyükön.

Ma reggel a munkástözsde néhány gyűlés volt; de az ezeken résztvevő munkások száma egyre csökken. Ujabbon ismét a vasuti alkalmazottak szindikátusának néhány tagjánál tartottak házmotózást. A guerardi szindikátusnál állítólag néhány fontos iratot koboztak el.

A franciaországi sztrájk.

Páris, okt. 15. „Debrezen” ered. táv. Páris varosa ma a szokott képet mutatja. A munkások a kifüggesztett falragaszokat olvassák, de nyugodtan viselkednek. A munkástözsde, mint rendesen, nyitva van. Majdnem valamennyi földmunkás munkába állott. A különböző vasutvonalakon a szolgálat rendesen folyik. A vasutársaságok nem érznek a személyzet tekintetében hiányt és igen csekély azoknak az alkalmazottaknak a száma, akik nem jelentek meg a szolgálati tételle. Ezeknek nagyrésze is betegség miatt nem jelenhet meg. A vidékről érkező táviratok katonai intézkedések tételét jelentik és megjegyzik, hogy munkaerőben nincs hiány.

H I R E K.

* **Időjárás.** Az orsz. meteorológiai intézet jelentése okt. 14-én: A tegnapi nap folyamán országszerte esett az eső. A csapadékmennyiség azonban legfőkébb 15 mm-re ment egyes helyeken, de többnyire 10 mm-en alul maradt. Az idő egyébként borult és hűvös. Késmárk havas időt jelent Dreokován pedig zivatar volt.

* **Istentiszteletek** Holnap a templomokban az istentiszteleteket a következők tartják. A ref. nagytemplomban: Csutoros Albert, a kistemplomban: Szilagyi Imre, az újtemplomban: Mitrovics Gyula, az Ispolytemplomban: K. Tóth Kálmán, a szegényházban: Békely Lajos s. lelkész. — Az ág. ev. templomban délelőtt 10 orakor M a t e r n y Lajos lelkész.

* **Puky Gyula** nyugalomba vonulása alkalmából ma bucsuzott el a királyi ítélő táblától.

Mély érzésből származó beszédet mondott a bucsuzó elnök, amelyre hasonló érzésből származó beszéddel válaszolt bessenyei Széll Farkas, melatva a távozó elnök nagy érdemeit s a királyi ítélőtábla albumát nyújtotta át neki. A megemlékezésnek e maradó bizonyítékát az ünnepelt meghatva fogadta és megfelelő szép szavakban köszönte meg.

Csak sajnálnunk lehet, hogy a nemes hangulatot kölcsönösen tükröző e remek beszédek egész terjedelmükben terünk szűkült és már idők rövidsége miatt is nem közölhetjük.

Puky maga ma este Asbóthra elutazik, ahol első unokája keresztelődésében fog részt venni. Az országos gyászra s az idő szűk voltára való tekintettel, a bucsu lakoma, csak igen korlátolt mérvben fog a Bika éttermében megtartatni s ezután testületileg kikísérik a távozót, a vonatához.

A kir. ítélő tábla második számú termében tartották meg a teljes ülést a táblai bírák, jegyzők, főügyész stb. jelenlétében.

A teljes ülés vezetésével a távozó kir. ítélőtáblai elnök fogadta a kir. ítélőtábla kezelő tisztviselői karát is, a segédhivatali igazgató vezetése alatt, a kiktől szintén melegszerű eszélyes szavakkal vett búcsút.

Az átnyújtott album remek kidolgozása kézi-munka. Előlapján van Puky családi cízmere domborművű kivitelben.

Az album címlapja ó magyar stílusú incrialekkel van ellátva, a királyi ítélő tábla épületének rajzaival s a leáldozó nap szymbolumával, melyet D á v i d h á z y Kálmán készített.

Hasonló stílusban készült az album tartására szolgáló asztal.

Habar most a beszédek jelen számunkban már nem közölhetjük: birjuk az ígéretet hogy a szöveget egész teljességében megkapjuk s a hétfői számban közzétételével olvasóinkat megörvendeztetjük.

* **A debreczeni színészet jubileuma.** A Csokonai-Kör a debreczeni színészet 100 éves évfordulójának ünneplésekor a vármegye-ház falába emléktáblát tétet az örök időkre emlékeztetőül, hogy ezen épületben játszott először 100 év előtt az a színtársulat, mely

Wesselényi báró protektorsága alatt működött. Az emléktábla feliratában már megállapodott a Csokonai-Kör által kiküldött bizottság. A márványtáblán a megállapodás szerint a következő aranybetűs felirat lesz bevésve:

E ház udvarán
a városi tanács által épített színpadon
tartotta
Debreczen sz. kir. városában az első
előadást Báró Wesselényi Nemzeti Játék
színtársasága
1878. év aug. hó 11. napján.
—
A százados évforduló emlékére
kegyelethől a mult iránt,
buzditásul a jövőre,
a Csokonai-Kör.
1897. nov. 27.

* **Életunt fiatal ember.** Szentpéteri János fiatal gazdász ma d. e. egy kis buldog revolverrel meglötte magát. Életben maradásához kevés a remény. Ezen pár sorban írt száraz hír tragikus befejezése egy rossz utra tért fiatal ember életének, kit a rossz társaság és a kártya szenvedély teljesen hatalmába kerített. Most egy pisztolylövéssel akart megszabadulni az élettől, melyet megutált.

Mint rendesen tegnap is későn jött haza s nem is vettek észre rajta semmi különöset, mely végzetes szándékát elárulta volna. Ugy fél 9 órakor d. e. a szomszéd asszony gyanus neszt hallott hálószobájából. Figyelni kezdett s halk szakgatott szavakat hallott:

— Ambrusné, Ambrusné, jöjjen be. Az asszony remélten nyitott be a szobába s az ágyba sápadt, halvány arccal feküdt az öngyilkos.

— Mikor meglátta a belépő asszonyt nyöszörögve mondta:

— Meglöttem magam. Segítség. Azonnal orvosért futottak s nemsokára odaérkezett dr. Altmann Bela orvos s ápolás alá vette a szerencsétlen fiatal embert. Konstatálta hogy a golyó a tüdőn hatolt keresztül s ha más nemesebb szerveket nem sebezett meg, úgy meg visszaadhatják az életnek.

Három levelet hagyott hátra. Az egyik levél nyitott volt s a rendőrséghez volt címelve. Ebben azt a kérelmét fejezi ki, hogy halála esetében boncolják fel. A másik két levél közül az egyiket sógorának, másikat pedig szüleinek írta. Végzetes tettét, mely városszerte nagy részvétet kelt, életuntságból követte el.

* **Szeniori székfoglaló.** Ma szombaton délelőtt 10 orakor hagyományos ünnepi aktus ment vegbe a főiskolában. Ekkor avattak föl ugyanis s iktatták be hivatalukba a főiskolai szeniort és az esküdt feügyelőket a tanárikar s az ifjuság jelenlétében. A theologus ifjut nem érheti nagyobb kitüntetés s nagyobb érdem elismerés, mintha a szeniori székbe ülteti a tanárikar jutalmazó bizalma, mennyiben a szeniori hivatal ugy erkölcsi értéke, mint nagy anyagi jövedelmezősége folytán első azon iskolai állások közt, melyeket a pályavégzett, de meg káplániára ki nem ment theologusokkal töltenek be. — Talán éppen azért, hogy ez állásnak még nagyobb jelentősége legyen kölcsönözve, vált szokássá, sőt iskolai törvény által előírt köteleesség, hogy a szenior állását mindig egy, a theologiai tudományok köréből meritett önálló és szakavatott értekezéssel tartozik elfoglalni. — A mai székfoglalóban a „Keresztényen erényről” szólott Bogdán Lajos, az idei szenior, ki már tavalyi gimnaziumi s tanári működésével is méltán kiérdemelte a tanári kar és ifjuság közös bizalmát.

* **Elfogott szélhámós.** A Debreczen sörcsarnokban tegnap délután csendes horozgatas közben vigan folyt a diskurzus. A hét nevezetesebb politikai és más újdonságait tárgyalta a hentesekből álló kompanya s a nagyvita közben letelepedik az asztalhoz egy idegen amoyen uri ember féle. Fehér János sertéskereskedőnek váltotta magát Sámsonból. Előadta, hogy ő éppen azért jött Debreczenbe, hogy 5 sertest eladjon a társaság egyik tagjával Szűcs Gergelyvel meg is egyezett az eadásra nézve, és megállapodtak hogy 18-kára köteles beszallítani a sertéseket Fehér ur. A vétel biztosítására két példányban szerződést is allítottak ki. Ezután pedig Fehér 3 frt előleget kért amit Szűcs szó nélkül át is adott. Alig, hogy a kezébe jutott a három forint a szerződést, a barátokat, kizetien vedéglői számlát ott hagyva keréket, oldott. A menekülő Fehér a piaczon a nagytemplom irányába futni kezdett az ott posztoló rendőr előtt azonban gyanusnak tűnt fel a menekülő alak utána szaladt és lefűlte. A II. ker rendőrséghez bekísérték hol azalatt a becsapott hentes is jelentkezett A rendőrség előtt kiűnt, hogy Fehér János tulajdonkép Benke Gusztáv miskolci kovacs legény, ki hogy mikép s miért került Debreczenbe, azt csak a későbbi vizsgalat fogja ki deríteni.

* **Elhalasztott szoborleleplezés.** A nyiregyházi Bessenyei szobor leleplezési ünnepélye a most folyamatban levő őszi közgyűlésre volt tervezve. Erzsébet királyné gyászos elhalalozasa azonban megakadalyozta az ünnepélynek a tervezett időben való megtartását. Volt szó arról is, hogy a hónapos országos gyász leteltével november havában összehívandó rendkívüli közgyűlés kiseretében tartassék meg az ünnepély A f. hó 11-én megtartott megyei gyűlés azonban a novemberi hónap időre való tekintettel az állandó választmány javaslata alapján a leleplezést az 1899 év május hó folyamán tartandó tavaszi közgyűlés alkalmára halasztotta el. Egyben megemlítjük még azt is, hogy a leleplezőkor elszavalandó ódara összesen 32 pályázat érkezett be, a melyeket az alispán a Petőfi társasághoz küldött be e bírálás végett. A pályázat eredményét e hó végével fogják közölni.

* **Templomszentelés Belényesen.** A biharmegyei oláhok főfeszken, Belényesen a magyarság nagy ünnepét ül. Ugyanis a reformátusok modern atalakított templomát szentelik fel f. hó 16-án vasárnap. Az ünnepségen részt fog venni K i s s Áron a tiszántúli ref. egyházkerület püspöke, aki ugyanazt az istenes munkát múlt vasárnap Szatmárvármegye Nagy bányai ref. egyházmegyéjébe tartozó Avas Ujvaroson vegezte, Zsigmond Sándor esperes ker. főjegyző és Sz e l l Kálmán Nagy-zalontai esperes. A püspök fényes fogadtatásban fog részesülni. A templomszentelés után közebéd este táncmulatság lesz.

* **A nádudvari lázadás.** Abban a szenzációs bűnpörben, melynek véres jelenetei 1897. év pünköszt napján játszódtak le Nádudvaron, most fog ítélni a debreczeni királyi törvényszék. A végtárgyalást okt. 17-re, tehát hétfőre tűzték ki. Szazhét ember fog a törvényszék előtt állani, kik közül 67 vadlott. A végtárgyalást Sz e ö k e István bíró fogja vezetni. A vádhatóságot Simonffy Béla kir. ügyész képviseli.

* **Lóversenyek Szabolcsban.** A szabolcsmegyei agarasz egyesületek a héten kedden tartott közgyűlésen a többek között szoba került a jövőben a Nyiregyházi rendezendő lóversenyek terve is. A terv élénk tetszésre talált s az egyesület nyomban meg is ajánlott egy 1000 frtos díjat. A terv megvalósítására egy három tagu bizottságot küldtek ki. Az első lóversenyeket a jövő év tavaszán tartják meg.

* **Nevezetes újítás a telefonon.** Vass József Nyiregyháza város s. mérnöke rendkívüli érdekes újítást talált fel a telefonon. Találmányának gyakorlati értéke abban áll, hogy a telefonon beszélni akaró maga áll,

csolja össze egy igen elmes és nem is bonyolított szerkezet segítségével azt az állomást, amelylyel beszélni akar. Továbbá, hogy az ekként összekapcsolt állomások közötti beszélgetés más közbeeső állomáson ki nem hallgatható. Végül pedig éppen az által, hogy az egyes állomások egymásután, tehát egy vezetéken vannak egymás-al összeköttetésben, a vezetéken óriási, 80-90% megtakarítás érhető el. A nagy horderejű találmányra fel találója már szabadalmat is nyert.

* **Esküvő.** B i r ó László vasuti alkalmazott ma d. u. 4 órakor esküdt örök hűséget a helybeli ag. ev. templomban K a z l a József helybeli polgár kedv s és szép leányának: I l o n k á n a k. Hol Materni Lajos ag. ev. főesperes kért áldást az egek Urától az új párra. Majd este gazdag lakoma lesz, melyet reggelig tartó táncz követ Kiss Béla zenekara közreműködése mellett. Áldás és szerencse kísérje őket az élet utain!

* **Lukács Béla v. b. t. t.** az 1900 évi párisi nemzetközi kiállítás m. kir. kormánybiztosa ma Fittler Kamill műszaki igazgató kiseretében két heti tartózkodásra Parisba utazott. Ugyanakkor Parisban fognak tartózkodni a kiállításban résztvevő többi idegen államok képviselői is s ez alkalomból a még függőben levő kérdések vegleges eldöntése várható.

* **Nemzeti szövetség Szarvason.** A szarvasi nemzeti szövetség f. hó 16-án tartja alakuló közgyűlését. A szervező bizottság elnöke gróf Botza Géza, gróf Csáky Albin volt kultuszminiszter veje. A közgyűlésen jelen lesz dr. Lukács György Békés vármegye főispánja és a központi nemzeti szövetség képviselői. Közgyűlés után diszelszolás a színházban és este fényes bal lesz.

* **Választás.** A Zion-egylet f. hó 13-án tartott választmányi ülésén szűlészónék özv. G r ü n f e l d Jakabot választotta meg.

* **Megcsipett tolvaj.** D i ó s z e g i Péter földbirtokos cselédei téglát szállítottak a diószegi úton s útközben egymással kedélyesen beszélgettek. B o d n á r József foglalkozás nélküli csavargó felhasználva a jó alkalmat egy őrizetlen pillanatban elemelte az egyik kocsirol Oláh András téli gubáját. Azonban uccyirnak m e g j á r t a, mert tegnap a szibárus téren a csodálatos véletlen folytán összekeverült a meglopott kocsi, ki rajta megismerte elveszett gubáját. Természetesen azonnal megcsipette a malőrös tolvajt kit aztán átadott a sarki rendőrnek. A rendőrség a vizsgálatot már befejezte s ügyét átteszi a kir. ügyészséghez.

* **Virilisek névsorának kifüggesztése.** Vettük az alábbi hirdetést a virilisek összeállított névjegyzéke ellen való felszólamlás tárgyában: — A törvényhatóság bizottság legtöbb adót fizető tagjainak (virilisek) névsorát az 1899. évre az igazoló választmány az 1886. XXI. t.-cz. 25., 26. és 27. §§-ai rendelkezéseinek értelmében összeállította, illetve kiigazította. — Az összeállított névjegyzék, a hivatolt törvénycikk 28. §-a szerint a f. 1898. év október hó 29. napjáig bezárólag a város székházának tábláján és a polgármesteri hivatalnál 15 napi közszemlére kitétetett. Erről azon felhívással értesítettük a város érdekelte lakossága, hogy a névjegyzék ellen az esetleges felebbeszesek az állandó bíráló választmányhoz, a kifüggesztési határidő alatt a polgármesteri hivatalnál adhatók be. Debreczen, 1898. október hó 14. Simonffy Imre kir. tan. polgármester.

* **Román Miron metropolita.** — mint bennünket Nagy-Szebenből értesítnek, súlyosan megbetegedett, állapotja a múlt éjjel oly aggasztó volt, hogy minden pillanatban várják a katasztrófa bekövetkezését.

* **Uj hitbizomány.** A feudális eredetű hitbizományok nemhogy fogyának, amit a szocializmus intőleg követelne, hanem szaporodnak. Sopron vármegyében újabb hitbizományt állítanak fel, melyhez a Nikies községben fekvő gróf Zichy-fele birtok tartozik. A

hitbizományt Meskó Irén báróné azzal alapította, hogy mindaddig, míg Zichy Henrik gróf tanácsos neje szül. Péchy grófné életben van, a hitbizományt nem szabad életbe lépnie. Miután azonban a nevezett grófnó a birtok haszonélvezetéről önként lemondott, a hitbizományt alapító levél értelmében Zichy Jakab gróf mint várományos átvette a birtokot.

A hitbizomány 3200 kat. holdból áll és évenként 20.000 frtot jövedelmez.

* **Uj találmány** Legjobb a Fáy-féle rögön finomító és szépitő arczcréme. Nem zsiros. Ártalmatlan! Higanyt nem tartalmaz. Debreczenben kapható Dr. Rocnek V. Emil és Tamásy fele gyógyszerertárban, valamint a készítőnél Grosz Nagy Ferencz gyógyszeresznél H. Szoboszlón.

x Egy külön bejáratu **butorozott szobát** közel a piaczhoz keres egy fiatal ember. — Ajánlatok a kiadó hivatalba kéretnek.

x **Fontos közlemény.** Néha még a legcsekélybb étel élvezet is megtermi a gyomorbetegségeket, mely baj már eleinte felbűffogés, hányás stb. által mutatkozik. Mindezen mutatózó betegségek ellen legjobb sikerrel használhatni a dr. R ó z s a életbalzsamát Fragder B. gyógyszerertárban Prágában. Kapható majdnem minden gyógyszerertárban.

Színház.

Jövő hét műsora.

A következőkép állított össze az igazgatóság:

Vasárnap: Mozgó fényképek. Bérletszűnet. Hétfőn, Kedden és Szerdán a. b. c. bérletben ugyanez.

Csütörtökön: Kis herczeg, operett. Pénteken: Folt, a mely tisztit. Szombaton: Hunyadi László, opera C. bérlet. Vasárnap délután népeladásul Madarasz, este Romeo és Julia.

Hunyadi László.

E g r e s s i B. és E r k e l operája. Színre került a debreczeni színházban folyó évi október 13 án.

Első operaelőadás, első igazi siker. Öszintén megvallva, s az eddigi előadások átlagos színvonalat tekintve, feltűnik ettől a mai estétől, de kellemesen csalódva írjuk e sorokat. Amit csak a debreczeni színház erőivel és eszközeivel el lehetett érni, azt mind megkaptuk. A szereplők a legnagyobb ambícióval, legjobb tudásuk szerint játszóttak, a rendezés kifogástalan volt, a jelmezek, a díszletek mind gondosan előkészített előadásról tanuskodtak. Szóval mindenki megtette a maga kötelességét a szó nemes értelmében. Természetes, hogy az opera maga s a darab tárgya nagyban előmozdította azt az igazsági hatást, melyről örömmel számolunk be. A Hunyadiháza kora a magyar nemzet legszebb ideje; János vitézsége, László tragikus halata, Matyas dicső igazságossága, Szilágyi Erzsébet fenséges női alakja össze van forrva lelkünkkel, amit Egressi tolla megirt, az szívünkben, vérünkben való. Hanem az is kétségtelen, hogy a debreczeni színházban régen készültek ugy el előadásra s régen találkoztak színészei a közönség oly osztatlan tetszésével.

Ne vegyék rossz néven, ha összehasonlítjuk a modern operett-irodalom egyik legkapósabb termékének »Lilinek« tegnapelőtt agyonütött előadását a tegnapi opera-előadásal, s örömmel állapíthatjuk meg, hogy »Hunyadi László« az ideai szezonnak bizonyára egyik legkapósabb műsor darabja marad.

K a l l a i Lujza, T u r z ó Ilona S e r f ő z i Zseni, K a r a c s, M e z e i es C s a t á r külön-öszest alkottak s midőn T u r z ó Gara Mariáját külön kiemeltük, ezt azért tesszük, hogy haladását szives készséggel konstataljuk s figyelmeztessük, hogy tulságos hévvel és feltűnő lelkesedéssel tapsoló jóakaróira nincs szüksége; s ha ez rendszeres jelenségé válnék, csak ő vesztené mellette.

Leopold Francziska, az új koloratúránekesnő Szilágyi Erzsébet nehez szerepében mutatkozott be, mely alkalmas énektudásának igazolására, de nem arra, hogy egy csapással meghódítsa a közönséget. Rokonszenvesen fogadták s amit egy előadás után lehet róla mondani, az, az, hogy iskolázott hangú, értelmes művésznő, aki nemcsak énekel, hanem játszik is; s bár hangereje a debreczeni színház méreteihez nem elegendő megfelelő: az eddigi koloratúra-énekesnők közül bevalni látszik s ezt az idenyt valószínűleg tisztesség-s sikerrel fogja betölteni. De ne vegye rossz néven, ha egyetlen felelépés után végleges ítéletet nem akarunk mondani.

Dicsőretekkel kell megemlékeznünk az énekkarról, melyet különben szóelőnekesekkel is megerősített az előrelátó igazgató, aztán a rendezésről, mely kiválóan gondos volt s különösen a templomi jelenében akármely fővárosi színházba is bevalt volna; a palotás Körmagyar tapsra ragadta a nézőket s minden aron ismételtetni akarták, de nagyon helyes, hogy e kívánalomnak nem tettek eleget, így is egy órával hosszabbra nyult az előadás, mint a színlap ígerte; a derek karmester, Zoosjowszky, és a zenekar buzgóssága s szabatosága is rászolgált a kiemelésre.

Felhívjuk Debreczen közönségének figyelmét erre a nemzeti operára. Önmagát tisztelt meg, ha mennél gyakrabban telt ház hallgatja, sőt követeli ismételt előadásait.

—a—a.

Hunyadi László.

[Második előadás.]

Erkel Ferencnek a remek műveit tegnap megismételték. Most, hogy alkalmunk volt másodszor is gyönyörködni ebben a kiváló alkotásu operában, csak most élvezhetjük igazán annak szépségét. — Hunyadi László nemcsak a hazai színpadokat hódította meg, hanem folytatja diadal útját a külföldön is, dicsőséget szerevez a magyar zenének. D'Amant Leo honfittar-úók, a nagy zongora művész és komponista nemrég Párisban az egyik színház igazgatójának eljuttatott egy pár részletet a Hunyadiól. Erkelnek csodás műve oly hasással volt az illető igazgatóra, hogy elhozatta az egész partitúrát s így valószínűleg Párisban előadásra is fog kerülni. De hát ezen még csodálkozunk sem szabad, mert ki ne hatna ez a hatalmas alkotásu mű, melylyel Erkel annak idején, azon teves hittel szemben, mintha a magyar muzsika csakis a népdalokra volna alkalmas, bebizonyította, hogy klasszikai műveket is alkothat vele az, kit isten tehetséggel sőt zsenialitással ajdott meg.

Hunyadi László előadásaért köszönetet mondunk derek igazgatóknak. Komjáthy Jánosnak, ki nem tekintvén anyagi áldozatokat, megszerezte közönségünknek azt a nem mindennapi élvezetet, hogy gyönyörködhessen a nagy mester alkotásában.

Mintha a szereplők is ennek a csodás műnek a hatása alatt állottak volna, mert valamennyien teljes ambícióval és művészi képességük egész érvényesítésével igyekeztek énekelni. Így mindenekelőtt Hunyadi Erzsébet személyesítőjéről, Leopold Francziskáról kell megemlékeznünk. Ennek a művésznőnek ugyan nincsen ragyogó külseje, de van hangja, van koloratúrája. Komjáthy Aladin lam pajával kutatta volna, még akkor sem tudott volna különb koloratúra-énekesnőre szert tenni, mint a milyen Leopold Francziska. Igaz, hogy közep hangjai egy kevésbé gyöngék, de annál gyönyörűbbek a magas hangok, melyek tisztán csengenek s bámolatba ejtik a hallgatót.

A «La Grange» aria remek előneklésével nemcsak gyönyörű koloratúrájának, hanem magas iskolázottságának is tanujelét adta. S e mellett oly kitűnően játszott, hogy az operában tisztelt művésznői bátran tanulhatnának tőle egy kis mimikát. Kapott is tapsot eleget, de méltan, mert a siker oroszlan része az övé volt.

Karacs (László) csengő érczes tenorja kellemesen hatott a füre, csak kár, hogy az előadás vége felé hangjának kimerültsége nagyon is érezhető volt.

Thurzó Ilona (Maria) javára ismét működött a klakk csakhogy sokkal kevesebb eredménnyel, mint tegnapelőtt.

F. Kállay Lujza (László király) R. Serfőzi Zseni (Matyá), Mezei Andor (Gara), Csata Győző (Czillei) s a férfikar hozzájárultak az előadás sikeréhez.

Az opera előadását telt ház nézte végig.

F. M.

Paty du Clam alias Fenyéri Mór. Sokan csodálkoznak lognak ezen a czimen, s joggal mert mi köze Fenyéri Mórnak színtársulatunk kitűnő tagjának ahhoz az alávaló, gaz intrikushoz, ki szegény Dreyfust ártatlannul elítélte. Azonban ha az alábbi kis históriát elolvassuk, mégis lesz egy kis összefüggés Fenyéri Mór és Paty között. Még élenk emlékünkből van az a hiteles adatok nyomán írt érzélgős színmű, mely Dreyfus kapitány szomorú esetét tárjaénk. Ezen alkalommal, hír szerint, a elzudult közönség a Paty du Clam őrnagy hátatlan szerepét játszó Fenyéri megakartá lincselni Fenyérinek az öltözében kellett maradnia mindáddig, míg csak az összegyűlt tömeg szét nem oszlott. Természetes, ez sokáig tartott s oh egek, emiatt, vacsora nélkül kellett lefeküdni. Hogy hogy nem Fenyéri derek budapesti pályatársai megtudták szomorú esetét s részvetüket a következő sürgönyben fejezték ki:

Paty du Clam őrnagy

Debreczeni színház

Elmulasztott vacsorádat szívőből sajnálják
Pesti hived.

Fenyéri minden akadály nélkül megkapta a sürgönyt s ez annyira meghatotta érzékeny keblét, hogy tegnap kérvényt adott be a belügyminiszterhez, miszerint engedné meg, hogy nevét Paty du Clam-ra magyarássa.

Fenyéri illetékes körökben tett nyilatkozata szerint csak azt sajoálja, hogy a Mór icz névtől meg kell válnia.

KÖZGAZDASÁG.

A foszforsav befolyása a növényzet fejlődésére.

1. A talajban kellő mennyiségben és könnyen felvehető állapotban előforduló foszforsav a fiatal növények fejlődését jelentékenyen előmozdítja.

2. A fejlődés későbbi szakában a zöld növénytömeg egész mennyiségének gyarapodását lényegesen elősegíti.

3. Elegendő mennyiségű, könnyen felvehető foszforsav nélkül a kalászosoknál a szaporodó szervek (himőor stb.) nem fejlődhetnek ki.

4. Bő foszfortrágyázás siettetti az érest.

5. A foszforsav a magvaknál a sikertartalmat (viszonyítva az összes nitrogénhez) a répanál a cukortartalmat kedvezően befolyásolja, a szénánál pedig a tápértéket növeli.

6. Ha a talajban a foszforsav nincs bőven jelen, a pillangóeok nem gyűjtenek nitrogént. A jelzett kedvező eredmények azonban csak az esetben éretnek el, ha a foszforsavon kívül a többi tápanyag is kellő mennyiségben jelen van a talajban.

Megindult a heremagvásárlás. Résztint a külföldi, részint a belföldi kereskedők bejárják most a vidékeket és többen felhasználják egyes termelők tájékoztatásának, s alacsonyabb árt kapnak magvaikért, mint a jelenlegi piaci helyzetnél jogosan igényt tartóknak. Figyelmeztetjük a gazdaközönséget, hogy ne pocékolja el olcsó áron lóheremag természetét, hanem forduljanak bizalommal Mauthner Ödön hírneves bpesti magnagykereskedőhöz, küldjön oda mintát terméséből a mennyiség megnevezésével. Nyugodt lehet mindenki, hogy okvetlen mngkapja a legmagasabb árt, mert általában ismert tény, hogy Mauthnernek óriási forgalma révén a legnagyobb szükséglete van heremagvakból és meg vagyunk győződve, hogy a legszolidább lebonyolítást is a cégnél találhatják meg termelők.

A jegybank állása. Bécsből telegrafálják: Az Osztrák-Magyar Bank állása 1898. okt. hó 8-án a következő volt: Bankjegy-forgalom 713.574.000 frt (+ 4.889.000 frt), érczerték-készlet 491.390.000 frt (+ 480.000 frt), váltótárcza 216.631.000 frt (+ 2.843.000 forint), lombardüzlet 30.792.000 frt (+ 693.000 frt), a bankjegyforgalomból adóköteles 11.812.000 frt (+ 3.730.000 frt).

A kisiparosok és kiskereskedők hitele. Daczára annak, hogy a fővárosban a különféle hitelszövetkezetek szaporodása egyre nagyobb mérvet ölt, a kisiparosok és kiskereskedők hitelviszonyai egyre rosszabbodnak. Erre enged következtetni különösen az a körülmény, hogy az ugynevezett hitelszövetkezetek ellen egyre több panasz érkezik szerkesztőségünkbe. A panaszok nagyrésze oda irányul, hogy a szövetkezetek kölcsönének kamatai csak ritkán kisebbek 15—20 százaléknál és hogy egyérmelyiknél a különféle díjak és járulékokkal a kamat még a 25 százalékot is felülmúlja. Csak a napokban kaptunk ismét panaszos levelet egy fővárosi kiskereskedőtől, aki előadta, hogy a szövetkezet vezető igazgatója csak úgy adta meg neki a kért kölcsönt, hogy az összeg egy részéért árut kellett vásárolnia a vezető igazgató fűszerüzletében. A kölcsön kamatai így mintegy 40 százalékra rugtak, mert az igazgató az árut csakis 50 százalékos nyereségre volt hajlandó kiadni és az árat csak akkor szabta meg, midőn a kiskereskedőtől a váltót már átvette és az összeg átvételét külön is nyugtáztatta. Ugyanezen szövetkezettről beszélük, hogy megszorult kisiparos és kiskereskedő csak úgy juthat nagyobbbrést kölcsönhöz, ha a szövetkezet szolgálat megveszteti, ki aztán a kapott összeget az igazgatóval megosztja. Mi utána járunk a dolagnak és megtudtuk, hogy az igazgatónak e miatt a szövetkezetnél már kellemenségei is voltak, de meggyőződünk arról is, hogy az igazgató még most is a szövetkezet élén áll. Tudomásunk van van arról is, hogy a számtalan panasz közül több már a miniszteriumba is feljutott és minthogy ott beláttak, hogy az uszora-örvény nem elégséges arra, hogy ama bizonyos szövetkezetek üzemei elé gátat vessen, máris előkészületeket tesznek az iránt, hogy ezeket a legveszedelmesebb uszora-ügyleteket egyébként megszüntessék.

London, okt. 15. Az angol bank a kamatlábat 3 $\frac{1}{2}$ %-ról 4 $\frac{1}{2}$ %-ra emelte fel.

Szt.-Pétervár, okt. 15. A birodalmi bank a leszámitolási kamatlábat 4 $\frac{1}{2}$ % illetőleg 5 $\frac{1}{2}$ %-ról 6 $\frac{1}{2}$ %-ra emelte fel.

Bécs, okt. 15. Az osztrák-magyar bank főtanácsanak mai ülésén elhatározták a bank kamatlábnak $\frac{1}{2}$ %-kal való fölemelését; okt. 14-től tehát váltók és értékpapírok lesszámitolásánál a kamatláb 4 $\frac{1}{2}$ %-ra, az allatjáradékokra és bankzalog levele re adandó kölcsönökénél a kamatláb 5% és más értékpapírokra nézve a kamatláb 5 $\frac{1}{2}$ % lesz.

Fellmann Bernatot, a bécsi igazgatóság tagját, a kinek hivataloskodási ideje lejárt, 4 esztendőre újra megválasztották.

Közönség köréből.*]

Néhány szó egy érdeműs férfiról.

Itt Alföldi László nánási lakos, ki kormányparti embernek is nagyon s lendrian bizonyára megharagudnék érte, ha legközelebb kilátásba helyezt s a debreczeni törvényszék által okt. hó 26-ára kitűzött bünygyi végtárgyalásról, melyet az ellene három rendbeli hamis esküre csabítás bünygyeztet miatt indított bünygyvádi eljárás eredményezett palamet publice nem értesítők a nagy közönséget. Ő közlebről mindössze csak rongyos 4000 frthoz kívánt jutni, melylyel egy köztisztvisletben álló ember vagyonát szerette volna megrövidíteni.

Bokros érdemei vannak mint kortesnek, egyii. buzzó viselője a kormányparti hitvány-ság nagy haragjának. Legutóbb az 1896-ik

*] E rovattban közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Drogueria

gyógyanyag és illatszer üzlet

FRANCISCS ÉS JÓNA

drogueriája Debreczenben egy széles alapra fektetett új üzlet, a mit méltán humánus intézménynek, házagot pótlónak állíthatunk. — Daczára, hogy ötödik éve áll fenn, a közönség nagy része még nem ismeri, vagy ha ismeri is, nincs tisztába rendeltetésével. E sorok czélja rámutatni azon előnyökre, a melyeket ez üzlet a közönségnek nyújt. Ez előnyök az olcsóság és teljes megbízhatóság. Hányszor van a szenvedő ember abban a kényszer helyzetben, hogy valamely egyszerű, tehát nem recept szerint készített gyógyszeranyagot huzamos ideig s nagyobb mennyiségben kénytelen használni. Egyik például kénmáj fürdőket használ, a másik jódkálit, bromkálit, csukamájolajat iszik, a harmadik egy nagyobb sebkezelésnél carbolsavat, wattákat s egyéb kötszereket használ. Mindezeket legolcsóbban s va ódi, tiszta minőségben a droguistánál szerezheti be. A gazdának megbízható helyről, szakavatott kezeiből kikerült átlaggyógyszerekre van szüksége. Ezeket éppen olyan olcsón beszerezheti, mint bármely fűszerboltban s a mellett szakember kezéből kerülvén ki, egészen nyugodt lehet, hogy a legtisztább arut kapja. És itt különösen figyelmeztetnünk kell a közönséget, hogy kétféle aru van: a kevésbé tiszta az úgynevezett merkantil aru és a tiszta, jóminőség, a mit a gyógyászatban használnak. — A droguistánál ez utóbbit kaphatni ugyanolyan aron, mint máshol a kevésbé jót. — Az István gőzmalom régi raktar helyiségében Kossuth- (Czegléd)-utca Kardossal szemben levő drogua-üzlet tulajdonosai közül az egyik ny. középiskolai tanár, a másik okleveles gyógyszerész. Ebből a tényből is teljes megbízhatóságot is nyerhetni üzletük iránt. Az üzletökbe kerülő mindenféle aruk és gyógyszerek előbb szigorú megvizsgálásnak vettettek alá s csak ha teljesen megfelelők. — bocsáttatnak áruba. Ennyit röviden az üzleti gyogyaru raktaráról. Felemlítendők még annak kitűnő illat- és pipere szerrei, szappanok, pouderek, arzenokocok stb. Ezek is a legjobbak, s határozott, de nem magas áron arusittatnak. Megemlítendők kötszereink feltűnő olcsó arakon. Számos háztartási cikk: kávé, thea, rum, kakao, csokoládé, cognac stb., a legjobb minőségben tartatnak.

Különösen felhívjuk a közönség figyelmét a **Paratorra**. Kőszvény, csuz, rheumatikus fájdalmak ellen a leghathatósabb szer. Erről számos elismerés van kezeiök közt.

Ugyszintén a **Hajszesz** hajhullás ellen nélkülözhetetlen, biztos hatású szer.

A **Sudarium** izzadás ellen párszor használva a legnagyobb mervü kéz- lábizzadást teljesen megszünteti.

A **javitott salicyl szájviz** pedig megakadályozza a fogak romlását, az inyt erősíti. **Heider fogporunk** elismert közkezdveltségű.

Bajuszpedrónk szakasztott olyan, mint a Rojko-féle és epen fel árban kapható stb.

FRANCISCS ÉS JÓNA

Kossuth- (Czegléd) utca,

István malom lisztraktára mellett.

A nagy Krach!

New-York és Londonban az európai államokat sem hagyták érintetlenül és ebből kifolyólag egy nagy ezüstáru gyár indította észre magát, hogy összeállítását csak a munkadíj csekély megtérítése ellenében elárulja. Fel vagyok hatalmasva, ezen megbízást eszközölni. Ennek folytán **6 frt 60 krért** küldöm bárkinek a következő tárgyakat:

6 darab legfinomabb asztali kés valódi angol pengéből,
6 darab amerík. szab.-ezüst-villa egy drból állólag,
6 darab amerík. szab.-ezüst-evőkanal,
12 darab amerík. szab.-ezüst-kávéskanál,
1 darab amerík. szab.-ezüst-levesmérő,
1 darab amerík. szab.-ezüst-tejmerő,
2 darab amerík. szab.-ezüst-tojástörő,
6 darab angol Victoria-aljtányér,
2 darab hatásos tábla-gyertya tartó,
1 darab teaszűrő,
1 darab legfinomabb czukorszóró.

44 darab összesen **6 frt 60 kr.**

A fenti 44 darab ezüst 40 frba került, és most ezen tárgyak **6 frt 60 kr.** leszállított árban kaphatók. Az amerík. szab.-ezüst teljesen fehér érc, mely az ezüst színét 25 évig megtartja, s ezért jótállás vállalatik. Bizonyítékul annak, hogy ezen hirdetés

nem szédolós,

kötelezem magamat, mindenkinek, kinek az áru nem tetszik, kifogás nélkül az összeget visszaadni, ép ezért ne mulassa el senki a kedvező alkalmat megragadni, hogy ezen **remek garnitúrát** megrendelje, mely még azon kívül igen alkalmas

pompás lakadalmi és alkalmi ajándék is, úgy mint minden jobb háztartáshoz. Kapható csak

A. HIRSCHBERG'S

Hauptagentur der vereinigten amerík. Patent Silberwaaren-Fabriken

Wien, II., Rembrandtstrasse 19/8 — Telephon 7114. sz.

Szétküldés a vidékre utánvét, vagy az összeg előleges beküldése mellett.

Tisztítópor hozzá 10 kr.

Valódi csak az itt látható védjeggyel (egészségi ércz)

Kivonat az elismerő iratokból. Küldeményt megkaptam és avval igen megvagyok elégedve, kérek még egy remek garnitúrát 6 frt 60 krért.

Kolozsvár, 6 exell. Banffy báróné.

A küldeményt megkaptam és igen meg vagyok vele elégedve.

Gáád, 1895. szept. 1.

C Chotek-Gudenus grófné.

A mintával nagyon meg vagyok elégedve és kérem az egész collectiót.

Sopron, Marschall báróné.

Nincs többé lábfájás, sem tyukszem, sem izzadós láb.

sem bőrkeményedés, sem lábdaganat sem fagyos láb, sem lábégés.

Rövid idei viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki czipóját a **Dr. Hőgyes-féle az egész világon szabadalmazott Asbest talpbéléssel** látja el.

Párja egyszerű 60 kr., kettős vastagságú 1 frt 20 kr. Az Asbest talpbélés kitűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22500 pár szállított.

Szétküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése és külön 10 kr franco. Felvilágosítások és prospektusok, köszönetnyilvánítások ingyen.

Általános Asbest áru gyár betéti társ.

Viszonteladónak tetemes árengedmény: Egyedüli eláruló raktár Debreczenben: **BÉKÉS LAJOS.**

Lex imperat.

Debreczen okt. 15.

A törvény uralkodik. Ez az alkotmányos államélet legfőbb és legkerlethetlenebb princípiuma. A törvényben a közakarati ervényesül, mely a nemzet és a fejedelem egyetértéséből meríti erejét. Ennek a közakarathoz pedig mindenki engedemeskedni tartozik, legyen király, miniszter, képviselő vagy egyszerű honpolgár.

Nálunk azonban kinevetik és megtagadják ezt a becsületes princípiumot. Itt nem a nemzeti közakarati, nem is a törvény, meg csak nem is a parlamenti többség, hanem a kormány parancsa dönt. Így a legújabb bizonyíték. A miniszterelnök a képviselőház közgazdasági bizottságának tegnapi ülésén nyilván kijelentette, hogy a ki a törvény feltételül kötelező erejét meri hirdetni, az a parlamenti forradalmat készíti elő.

Nagyon jellemző ez a nyilatkozat. Báró Bánffy azon kezdte, hogy vegre-valahára tisztába kell jönni az 1898. évi I. t.-cz. valódi értelméről. Csodálatos már önmagában véve az, hogy a miniszterelnök a törvény meghozatala után majd egy esztendőre veti fel azt a kérdést a parlament szakbizottságában, hogy mit kell voltaképpen a törvény rendelkezései alatt érteni, a melyet ő maga indítványozott. És ezt ugyanaz a miniszterelnök cselekszi, aki mikor a törvényt a parlament tárgyalta, halgatag elfogadta azt a korrekt magyarázatot melyet annak az ellenzék adott. Akkor nyíltan felhívott a nyilatkozattételre. És mikor az a kijelentés történt, hogy hallgatása a magyarázatba való betenyugvásnak, a magyarázathoz való hozzájárulásnak fog vétetni, néma maradt. Így és ezen feltétel alatt vált az akkor előterjesztett javaslat képviselőházi határozattá, így és ezen feltétel alatt terjesztetett szentesítés alá. És most, majdnem tíz hónap mulva ugyanaz a miniszterelnök nemcsak azt kérde, hogy mi is értendő tulajdonképpen ama törvény alatt, hanem egyenesen kimondja, hogy azok csinálják a parlamenti forradalmat, kik ervényesíteni akarják az akkor általa elfogadott magyarázatot.

Az ilyen játék nemcsak parlamenti kormányrendszer alatt, de becsületes abszolutizmus mellett sincs megengedve. Ez nem kormányzás, hanem a családságnak és annak ságnak gonosz uralma, melyet nemzetnek, ha egy szikrányi önérték van benne, tűrni nem szabad.

Ugyan kell-e nagyobb ámtás, mint annak kijelentése, hogy ez a törvény csak annyit mond, hogy ha a kormányok közt a megegyezés a kitűzött időben nem jön létre s az ide vonatkozó javaslatok nem nyújthatnak be, az önálló berendezés tárgyában előterjesztés teendő. Ez egyszerűen nem igaz. Az a törvény már az önrendelkezési jog erejénél fogva intézkedik s I. §-ában azt rendeli, hogy a vám és kereskedelmi szövetségről és a bank ügyről szóló törvényeknek megfelelő állapotok ez év végéig maradnak hatályban. Egy nappal és egy percczel sem tovább. Ha tehát ez év decz. 31-ig a bankügyben és a kereskedelmi viszonyokra nézve nem jött létre a monarchia két állama között megegyezés, akkor a jelenlegi állapotok az 1898. I. t.-cz. erejénél fogva megszűnnek létezni és így már megdőzött a keli törvényhozasi uton intézkedni az iránt, hogy az ország a jövő év első napján önrendelkezési jogával tényleg és törvény alapján élhessen. Ez nemcsak joga, de mint államnak, ha e névre érdemes akar lenni, kötelessége is. Ha ezt a jogát nem gyakorolja és ezt a kötelességet nem teljesíti, akkor a saját szuverenitása felett önmaga hozza meg a halálos ítéletet. Provisoriumról, akár ilyen, akár olyan atakban többé szó sem lehet.

Mi tehát egy alkotmányos magyar kormánynak a teendője, ha a törvény uralmát akarja biztosítani? Abban a pillanatban, melyben az a veszély fenyeget, hogy ez év végéig nem lehet a vámszövetséget az erre nézve megszabott módon létesíteni, rögtön elő kell terjesztenie az önálló intézkedés jogának gyakorlására célzó törvényjavlatokat. Ha ezt el-

mulasztja, ezzel kitörli az 1867. XII. t.-czikkből s a magyar alkotmányból ennek az országnak az önálló gazdasági berendezéshez biztosított kétségtelen jogát.

Alkotmányjogilag ez a kérdés oly világos, hogy ahhoz a kételemnek még árnyeka sem ferközhetik. Hiszen ha ez év végéig az osztrák Reichsrath nem fogadja el változatlanul az előterjesztett kiegyezési javaslatokat, sőt többet mondunk, ha nincs már ma biztosíték az iránt, hogy ez ott addig meg fog történni, akkor ez az ország a jövő év első napjától kezdve oly kényszerhelyzetbe jut, melyben saját akarataat egy más állam teljesen bizonytalan elhatározásának kell alárendelnie.

Az az állam, mely ezt a helyzetet magára nézve akár tudatosan, akár öntudatlanul felidézzi, a meghódított gyarmatok alárendeltségi viszonyába jut. Idegen nemzetek közt, ha ezt az állapotot egy szerencsétlen háborúban szenvedett vereség idézi elő, ez érthető. Ilyenkor a levert állam legalább a közrészvétel várhatja meg, mely így szerencsétlenség után rendszerint megnyilatkozik. De ha egy nemze békés időben és akkor, midőn alkotmányosa az egyezkedések meghiusulása vagy csak bizonytalansága esetében is biztosítja neki a teljes szuverenitást és az ezzel járó önrendelkezést, ezt a szuverenitást önmaga tapossa sarba, ez többé nem a részvetet kelti fel. Az ilyen nemzetből, mely önmagát gyilkolja meg, elfordul a művelt világ.

Az 1867. XII. t.-cz. nem a kormányok, hanem a nemzetek közti egyezségről beszél. Az egyezségről nem a kormányok, hanem a nemzetek közt, azok alkotmányos képviselöite utján kell létrejönnie. Ha ez a kitűzött időben nem jön létre s nincs meg a garancia előre arra nézve, hogy létrejön, akkor előáll az önrendelkezés. Ezt mondja a törvény. És mert lex imperat, becsületes kormánynak meg kell a törvényt tartani.

Ez az alkotmányos állapot alkuvást nem tűrő követelménye. A parlamenti forradalom az, mit a Bánffy-kormány művel. De még ennél is több.

A nemzet törvénybiztosította jogai ellen forrait hűlten s gonosz arulás ez.

A magyar általános polgári törvénykönyv

szerkesztőbizottsága Erdély Sándor igazságügyminiszter elnöke alatt tartott legutóbbi ülésében folytatta azoknak az alapelveknek tárgyalását, a melyek az örökösnek a jogait és kötelességeit állapítják meg a hagyatéki hitelezőkkel szemben. Ezen felelősség tárgyát és terjedelmét illetőleg a bizottság alapelveként — az előadó előterjesztésével egyezően — megállapodott abban, hogy az örökös a hagyatéki hitelezőknek csak a hagyatéki vagyonnal felel; saját vagyonával pedig csak annyiban, a mennyiben a hagyatékából valamit saját vagyonába fordított vagy elértéktelenített; valamint megegyezés jött létre arra nézve, hogy az örökös köteles legyen bármely hitelező kívánságára a hagyatéki bíróság által tűzendő határidő alatt leltárt készíteni, azt a bírósághoz benyújtani és a hitelező kívánságára manifesztacionális eskü által megerősíteni.

A tanácskozás további folyamán beható eszmecsere tárgyát képezték azok a jogkövetkezmények, melyek ennek a leltárnak felvételéhez, illetőleg a felvétel elmulasztásához fűzhetők, tekintettel különösen arra, hogy pör esetén a felek közül ki tartozzék a hagyaték mivoltát és mennyiségét esetleg azt, hogy a hagyaték nem csupán a leltárban feltüntetett vagyontárgyakból állott, bizonyítani.

Ezek a jogkövetkezmények a következőkben foglalhatók össze:

1. a leltárral szemben a hitelező ter-

tozik bizonyítani, hogy az abban foglalt tárgyakon kívül más hagyatéki vagyon is maradt;

2. ha azonban az örökös a köteles időben leltárt nem készített, vagy a megkívánt esküt le nem teszi; a) az védelmeztetik, hogy a hagyatéki vagyon a követeléseket teljesen fedezi és a mennyiben az örökös e védelmet a perben ellenbizonyítás útján — mely az esetek többségében a hagyatéki vagyon eskü alatti felfedezése által fog történni — le nem rontja — az örökös saját vagyonával is felel; b) az utóbbi esetben továbbá minden hitelező vagyonekkülönítést kérhet.

Nezetelérés tárgyát képezte a leltár alakja, vagyis az, vajjon az örökös akkor, a mikor a hitelező kívánsága folytán leltárt felvenni tartozik eleget tehet-e ezen kötelezettségének maganleltár felvételével is, vagy pedig kénytelen legyen minden esetben hatóság közbejárását igénybe venni, azaz közleltárt készíteni?

Mig előadó a közleltár felvételét valamelyik hitelező ily irányú kívánságától és a költségeknek általa leendő előlegezésétől kívánta függővé tenni, ennek hiányában elegendőnek tartván maganleltár készítését is, addig a bizottság többsége a fentérintett jogkövetkezményeket helyesen csak a nagy garanciákat nyújtó közleltár felvételével, illetve ennek elmulasztásával vélt összekapcsolhatóknak.

Megvitatás tárgyát képezte végül az a kérdés, felvételessék-e a hitelezők összehívásának több külföldi jogban ismeretes intézménye.

A bizottság ezt mint nálunk ismeretlent és kétségtelent mellőzni kívánja.

A szerkesztő bizottság azon alapelveket is leltárgyalta, melyek az örökös jogait és kötelességeit állapítják meg a hagyatéki hitelezőkkel szemben.

Ezen felelősség tárgyát és terjedelmét illetőleg a bizottság alapelveként megállapodott abban, hogy az örökös a hagyatéki hitelezőknek csak a hagyatéki vagyonnal felel; saját vagyonával pedig csak annyiban, a mennyiben a hagyatékából valamit a saját vagyonába fordított vagy értéktelenített; valamint megegyezés jött létre arra nézve is, hogy az örökös köteles legyen bármely hitelező kívánságára a hagyatéki bíróság által kitűzendő leltárt készíteni, azt a bírósághoz benyújtani és a hitelező kívánságára manifesztacionális eskü által megerősíteni.

CSARNOK.

KÉJUTAZÁS.

A zord, sötét sziklák alatt
Vérben fekvő, roncsolt alak
Ismét a mélybe ugranék,
Ha vánszorogni tudna még:
Oly jó leesni a magasból...

Ti mosolygó közemberek,
Mit tudjátok, mily élvezet:
Magszédülten zúhanni... le...
Talan a poklok mélyire!...
Oly jó leesni a magasból!...

Midőn a tünde képzelet
A mennybe vonja lelkemet
S ott fenn a vagyok szárnyaim
Csapongnak gondolatjaim:
Oly jó leesni a magasból!...

Szabó István.

Képzeld el a többit.

(Jean de la Brete.)

Franciaiból fordította: **dr. Kósa Zsigmondné**

Folytatás.

XVII.

Bázel, július 17-én.

Mialatt bátyám utazósipkáját földre huzva az igazak álmát aludta, fekevesztett gondolataim versenyt futottak a gyorsvonattal.

Az emberi eszjárás mindig meggyorsul, ha szemel el, hegyek völgyek, falvak, erdők száguldanak. Az élet is így fut el előttünk, az évek egymást sürgetik, elviharzanak felettünk, és mire észre vesszük a gyermekekből ősz fűrtü agg lett, ki nyugodt mosollyal tekint vissza a múlt éveire, elmúlt szenvedélyeire, kialudt érzelmeire.

Amig így Bázel felé utaztunk elgondoltam egész elmúlt és jövő éveimet, kiszineztem a velünk utazók esetleges boldogságát bántat, kigondoltam a múlt és jövő faradalmainkat, örömeinket setáinkat, leendő feif-dező utaimat. Vegül megmászam a Mont Blancot, beleestem egy szakadékba, egy lavina eltemetett, és Perseusom csak hült hamvaim felett siránkozhatott.

Bátyám — kinek sapkája a földön hevert — visszatérte gondolataimat birtokainkra. Kimászam a lavina alól, félíg megfagyva; láttam mint temetőek el nagyhűhóval, emelnek szobrot emlékemnek. Koszoruk, emlék szobrok, gyászindulok között vártam az általános ebredésre.

Oly élenken foglalkoztam mind ezekkel, hogy utuk szinte rövidnek tetszett. Arczom lángolt és izgatottan kiáltottam bátyámra, aki meg nem foghatta élénkségem okát.

— Megerk-ztünk bátyám — ebredjen már, siessen, szálljunk ki siessen, már.

— Minek e hüho Ilona, husz percnyi időnk van, nem kell sietni.

— Almosan felvette kezét, megkefélte haját, megigazította nyakkendőjét.

— Kiugrom a bőrömből gyámom ha ily lassan készülődik — kiáltottam, mialatt ernyőt, táskát, kalapot bőröndöt össze-vissza kevertem — siessen már, szálljunk ki, nyujtsa ki nekem podgyászunkat.

— De Ilona kérlek legy nyugodt! Nincs semmi okod a vonatot felforgatni!

— Mily sok dolgot láttam már, el vagyok ragadtatva!

— De hiszen a vidék Parizs óta nagyon egyhangu — felelt ő nyugodtan.

— Mit törődöm a vidékkel — azt hiszi nem gondolkoztam azóta? — mondtam mialatt kiugrottam a vonatból.

— Édes Isteneim miért adsz oly sok bádár gondolatot az asszonyok fejében — sóhajtozott gyámom.

Vártam paladiusomat, kerestem közelben és távolban, senki, semmi aki csak a legtávolabbi hasonlításra hozza. Egyszerre egy hang az ő hangja megszólított.

— Nagysád engedje, hogy megszabadítsam holmijától.

Ernyőm taskám plaidem odavándorolt egy fiatal ember kezébe, aki tétőtől talpig fehér fekete csikos flanelruhába bujva állt előtttem. Tagadhatatlan, hogy ez öltözék czelszerűbb a lezses, meleg egyenruhánál, de egy ily flanelruhas éri épp olyan unalmas együgyű lesz mint ruhájának csikjai.

Az előbb mikor almámban, a havas szakadékból kihuzott, eihaló szemeim, kek attiláján es aranyos vállrojtjain aleltak el.

Lepottyantam a földre. A nő képzelőtehetsége sokkal élénkebb mint a férfié, és nagyobb befolyással van kedélyére, érzelmeire semmint gondolnánk.

Azt hiszem érzelmeim nagyon különbözőhettek gyámom gondolatmenetétől, amennyiben az omnibuszban e szavakkal fordult Hanvec kapitányhoz:

— Öltözete felette czelszerű és kényelmes! —

— Nagyon czelszerű. E flanelszövet igen jól tisztítható. Két ilyen öltözék elég néhány

havi utazásra, amellet pedig mindig tisztán járhatok.

Bátyám — amint látszik — el volt ragadtatva. Azt kívánja, tanulmányozzam hősöm jellemét, azt hiszem, ő jobban kitanulmányozza néhány nap alatt, mint én ha esztendőszámra fecsegek is véle. E látszólag semmitmondó felelet a találgatások és következtetések tág terét nyitotta meg néki.

Olyan volt, mint egy Apache (indian törzs), ki vajdát üldözve, a prairie legkisebb letaposott fűszálát se kicsinyli.

Nincs-e igazam? Ha valaki az egyenruha szépségét, deliségét vonná kétségbe — vagy galádul hazudik, vagy nincs semmi széperzeke; nem csak, mert fényes, mert élénk színű — e felületes gondolkozásmód mindig távol állott tőlem — de mert minden árnyalata, hajtása, zsinórzata hősiességről, győzelmekről beszél. Oly keves ember ért hozzá a külsőségekről a belértékre következtetni.

A Harom Király-hoz szállodába szálltunk, ablakaink alatt a Rajna hullámozik. — Naplóm irása közben el-el gondolkozva nézem a csilámló tükröt.

E reggel a gyönyörű táj képet szemlélve Hanvec kapitánynyal közöltük észrevételeinket.

— Mily szép mindez! Mily nagyszerű utazásunk lesz!

Nem mondtam — együtt utazunk! Gyámom, kitől nem lehet némi okos óvatos sagot elvitazni, lelkemre kötötte, ne említsem a kapitány előtt utánzásukat oly formán, hogy állandó kísérőnknek szegődhessék.

— A Rajna gyönyörű folyam — mondá Havence — önkéntelen eszembe jut XIV. Lajos átkelese.

— Minő élet és mozgás uralkodik rajta — mondtam.

— Igen! — e szó telve volt érdeklődéssel.

— Nagyon örülök, hogy ön ép úgy kedveli e klasszikus művet, mint magam. Boileau nem választhatott volna mrgasztosabb tárgyat — Boileau?

— Hát nem ő volt az, aki a rajnai atkelest megénekelte?

— Én az atkelest hadászati szempontból ítélt meg.

— Valóban — mondtam kissé lehűtve — XIV. Lajos parókája tele van méltóságos önerzettel. A régi meszetenek egy fa alatt rajzolják — furcsa ez a fa, mindig kéznél van — vagy pedig tüzes paripán, mely éppen akkor ágaskodik, mikor csendesesen keliene maradnia.

A generalis igazat beszélt, mikor szenvedélyes katonának festé Hanvec kapitányt. Ha az ember egy gyönyörű reggelen, menyasszonya oldalán, a tündöklő Rajnat nézi, nagyon kell hitvesét szeretni, ha ilyenkor hadászati szempontokból maga előtt látja XIV. Lajos átkelest. Nincs szebb valami a lelkesedésnél; például régi papjaink még jobban át voltak hatva e szent tüztől. Hamuról kell gondoskodnom, hogy kissé lelohassam, de el ne fojtsam a magasztos szikrát. Kepletesen beszélek, mert nem szeretném, ha mint asszony egy nagy tüzvész kellő közepébe jutnék.

Mialatt így gondolkoztam, a nagy vörös székesegyházhoz értünk. Gyámom, aki gukerjét, pálcáját, borgait egy kis általvetőben vitte magával, még képes — e nagy természeti szépségek láttára — nyugodtan leülni és halászni. Az igaz nem ütközött össze két égitest szemeink láttára, de nem elég felfordulás az, ha az élet bekopogtat szívembe es annak az ifjunak szívébe, aki csikos molletonban öltözve mellettem lépked.

Gyámom nyugodtsága bosszantott.

— Keljünk át a Rajnán! — mondtam hirtelen.

— Jól van, ha úgy akarod! A hid oda alant van közel hozzánk!

— Nem kelek át a Rajnán gyalog — protestáltam — a világot se. Ülünk csolnakba. Nezzé csak ezt a kis dióhéjat, pompásan tánczol a sobes habokon.

Egyik partról a másikra egy vastag kötélen van kifeszítve, ehhez volt a kis csolnak

odaerősítve. Egy függőleges kis zsinór, mely végig csuszik a kötélén. Ennek segítségével a hajós átvontatja a másik partra. Ha a zsinór elszakad, Isten veled szép világ, egyenesen az Acheronba futunk.

E veszély tudata nagyon tetszett nekem. — Megyek — ismétlém — őt percz mulva indulhatunk.

— Hova gondolsz Ilona, még hallani se akarok róla — kiabált gyámom — itt a hid, ezen megyünk át!

— Az nagyon unalmas, én csolnakázni akarok. Én is atakarok kelni a Rajnán, mint XIV. Lajos — de nem maradok — nagyságom tudatában a biztos parton! Én megyek csolnakázni.

— Mégis czelszerűbb volna kisasszony, ha kedves gyámja tanácsát követné!

Ezalatt en már nyakra-főre futottam egy szűk, sötét meredek lépcsőn lefelé, átszaladtam egy napfényes kis utcán — gyámom szuszogva, kabalva sietett utánam.

— Ilona, Ilona! — lelkendezett — légy egyszer életemben okos. A hid arra való, hogy járjunk rajta!

Mire elért, én már leugrottam a csolnakba; a kapitány mint elégetetlen de azért engedelmes rabszolga követett. Szegény gyámom mit tehetett egyebet, mint mellénk ült.

— Vegre is — mondá haragjával megalkudva — nincs semmi veszély!

— Semmi veszély — nyugtatám meg, kivéve, hogy belefutunk a vízbe!

A csolnakos kinek halvány kek nyakkendője csak úgy lebegett a szélben, vigyorgva közbeszólt:

— A kisasszony mulat. Még én senkit se fulasztottam a vízbe. De azért — folytata, vidáman hunyorgatva reám, mintegy megmagyarázva, miszernt gonoszkodásaim czéját megérté — úgy hallottam, hogy körülbelül egy éve, a kötel elszakadt és egy egész társaság a vízbe fullt.

Gyámom jegré tette haragját — de azért a menydörgés felhő ott volt sötéten összeránczolt homlokán — hogy fél, restellte bevallani — mily jegesőt kapok majd negy szem között. A kapitány sóhajva ült mellettem.

A hetedik égben jartam. A gyönyörű folyam, a régi hazak amphitheaterszerűen egymás fele építve, a vörös székesegyház, a zúgó habok, melyek ellen hajosunk küzdött, es melyek össze-visszaforgattak a kis dióhéjat, — az átkeles valami gyönyörű volt.

— Szemei nevetnek — mondá Perseus' e néhány egyszerű szóba oly meleg érzést lehelt, hogy szívem dagadt a hízogó hanghordozástól.

— Szereti a veszélyt? — kérdém.

— Magával — szeretem!

— És nélkülém?

— Nem szeretem a czéltalan veszélyt!

— Mit nevez czéltalannak? — kérdém

tüzesen — semmi se czéltalan, ha lelkünket érzelmeinket hullámozásba hozza. Ha nem csolnakánk a mag reggel a Rajnán, vajjon csodalnánk e oly szenvedélyesen a természet szépségeit? Volna e ily magasztos érzetünk a halál lehetőségéről, a veszély közelségéről, ha nem bizzuk magunkat erre a dióhéjra?

— Nagysád szereti a hyperbolákat — nevetett ő — ha csakugyan fenyegetne valami veszély, azt hiszi megengedném, hogy belerohanjon?

— De nem engedelmeskedtem volna!

— Akkor megosztottam volna a veszélyt nincs jogom hozzá és nem is szeretném akarát csak a legtávolabbi is korlátozni.

Ez kedvesen udvariasan hangzott nem tudtam mit feleljek rá; mikor azonban kikötöttünk megjelent előttem XIV Lajos Boileau és Perseus, édes gyökereket rágott valamennyi.

A világ sohasem látot dühösebb gyámot.

Alig hogy kiléptünk a szárazra kitört a zivatar.

— Akarom remélni Ilona, hogy ez volt utolsó bolondságod. Tudd meg én nem kísérlek azért, hogy valahol kitörd a nyakadat. Nyugodtan kívánok utazni!

— Kétségbe volnék esve, ha ilyes valami bekövetkeznék kedves gyámom, igazán biggye el nagyon sajnálnám szerény batyámat. De lassá a Rajna az oka, miért csábított olyan nagyon. Azután tudja a jellemet amit tanulmányozok különböző állapotokban szeretném látni!

— Remélem nagyon közönségesnek találod kapitányodat. A feleletek miket adott legelőbb kétségbejöttön butául hangzottak!

— Buta de költői. Hagyja őt bátyam Perseus ma reggel egy eleve madrigal volt!

— Azt hiszem még nem is panaszkodol miatta!

— Legkevésbé sem. Ámbar — mondom emeltébb hangon — jobb szerettem volna, ha így felel: Be tudom szeszélyeinek bizonyítani, hogy nekem is van akaratom!

— Igazán? Ez szép tetőled! De vajjon sikerülne-e valakinek a te szeszélyeid uráni?

— Maga nem ért ahhoz gyámom!

A nap többi része a legkellemben telt el, Perseus, bókokat faragva, napokra előre megállapította követendő programunkat. Sok angolt láttunk, hosszúl, vékonyat, néhány múzeumot végig szaladtunk, ismét és ismét tanulmányoztuk a Rajnát, végre elhatároztuk, hogy holnap Luzernbe megyünk.

Ejfélt üt az ora, a hazajáró szellemek ideje ez, szeretnék egyet látni és kikérdezni milyen volt élete, azt hiszem, csak olyan, mint a miénk.

De mi azt képzeljük, ha egy közönséges ember meghalt, akkor a halál fatyolat felémelve, egész más titokzatos dolgokat látnánk, mint a még élő emberek sorsa. Tiszta képzelődés.

Szomorú vagyok, pedig az utazás nagyon kellemes dolog, már eddig is meonyi kaland, menhyi varatlan esemény.

— Menjünk pihenni — sóhajtok nagy ósanymmal és egy cseppet se banom, hogy nem találkoztam valami hazajáró lélekkel.

— Folyt. köv. —

IRODALOM.

Köszönetnyilvánítás. A magyar nemzet pusztulása (olábo-sítás miatt) cz. művere dr. Király Péternek újabbán a következők fizettek elő:

Derecskeröl: Jakó Gyula (kir. jbró ur), Dr. Udvarhelyi Dezső (kir. aibró ur) Szepe Samuel (ügyvéd ur 2 füzött és 4 diszpeldányra). Dr. Lehoczky Istvan (ügyvéd ur), Dr. Boday József (ügyvéd ur diszpeldány), Fráter Barnabás (főszolgabíró ur diszpeldány), dr. Korsch Lollion (róm. kath. lelkesz ur 5 füzött példány), Korsch Ede ur, Szölösi Gábor ur, Nemeth Ferencz ur, Gyóffy József ur, Olah Géza ur (diszpeldány) Endrei Árpád ur, Drogan György ur, Leitgeb Imre ur, (2 drb. diszpeldányt) Tóth Lajos ig. tanító ur (1 drb. diszpeldányt) Uray Gyula ur, Moro Ferdinánd ur Ev. ref. tanító testület (diszpeldányt) képv. Szabó József tanító ur által debr. ev. ref. egyh. megyei tanító testület (képv. Tóth Lajos ig. tanító ur által) Szeplaki Imre, Szamoelli Barnabás ur, Szabó József (tanító ur) Kovacs Imre (községi főjegyző ur) Cseszi Ferencz (községi főbíró ur) Polgári olvasó kör, Zákany Lajos ur Meiszner Samuel ur (diszpeldány) Kaszinó. Szabó József (orvos ur) Szahmari Sándor (kir. jbrósági tisztviselő ur) Both Elza kisasszony (diszpeldány).

Martonfalváról: Ujtalussy Endre ur.

Szóvathról: Nagy Lajos ur, Fogadják e hazafias vállalat támogatá-zaart úgy a szerzőnek, mint szerkesztőségünknek igaz köszönetét. E mű még mindig megrendelhető a szerzőnél dr. Király Péter urnál (Debreczen szerkesztősége) Ára a könyvnek: füzött példányért 60 kr. diszkötésű példányért 1 frt 50 kr.

A mi kifalynénk, cz. könyv képekkel díszítve 50 lap terjedélemmel a napokban hagyta el a sajtót. Ezen a magyar népnek és ifjúságnak írott könyv ifju Nagel Ottó kiadásában jelent meg Budapesten. Szerzője Bön-

gerfi János. Ára bekötve 10 krajczár. E mű Erzsébet királyné életét és halálát írja le számos magyarsággal és dicsőre méltó hazafiu gondtal.

Ajánljuk e művet olvasó közönségünk figyelmebe.

A Hét. Idestova egy decennium áll a Hét mögött, pedig volt idő, amikor tíz hónapot se mertek megjósolni ennek a merőben originális hetilapnak. Azon kezdte, hogy felszabadított egy csomó lappangó erőt, szóhoz juttatott új és értékes tehetségeket, akik azóta ünnepeit nagyságai a fiatal író generációnak s azon vegezte, hogy nevelt a maga gárdájának közönséget. Hogy írót A Hét felfedezze, ahhoz egy hónap se kellett, hogy a közönség A Hét-et felfedezze, ahhoz kevés volt tíz esztendő. Mert ez a kiváló ujságot ma se méltányolják elegendő igaz, hogy akik irányát megszerettek, hiven kitartanak mellette kezdettől fogva, de érdeme szerint A Hét még sines elterjedve az országban. Formáit és szellemét magába olvasztotta nem egy napilap, politikai cikkekkel nem egyszer találkozik a tisztelt Ház is, utanozák és elköptarják ötleteit, de mindez csak leleményesebbé teszi a gárdát, hogy a Hét ujszólvaó hétről-hétre más legyen. Főrenye az igazmondás, és fegyvere a guny. Késhegyre menő harcot viv minden igaz ügyért és tűzbe megy minden igaz tehetségért. Emberei mindig szálig ma is az első. Kezde a szerkesztő Kiss Józsefen, hétről-hétre irodolmi munkásságunk legjavával keresik fel A Hét-et: Kóbor

Tamás, Ignóus, Ambrus Zoltán, Tóth Béla, Makai Emil, Heitai Jenő, Lovik Károly; Szőlősy Zsigmond, Papp Daniel, megannyi belső munkatársa A Hét-nek. Fényesebb névsort magyar szépirodalmi ujság alig állíthat össze. S hogy a beltriszikai részen kívül a hét eseményeinek kritikája is az ő lelkükön és fantáziájukon a szürödi kirodalmi formába: ez magyarázza éppen A Hét elősmert előkelő nívó-veauját, actualis czi-keinek maradandó értékét. Hihető eg nagyon népszerűsíti ezt az ujságot a **Hétfotografiák** páratlan kedvezménye is, amellyel A Hét **kiadóhivatala** kedveskedik előli etőnek. Olcsón és gyorsan közvetít ugyanis remek kivitelű platinképeket az előfizetők és azok hozzátartozói számára a beküldött eredeti fotográfia után tetszes szerinti nagyságban. Litozóto jezy alaku kartonra nyomott fényképekből tizenket darabot négy koronáért, kabinet alakban sokszorosított fényképekből tizenket darabot nyolez koronáért. Evallal továbbá nagyításra és kicsinyítésre mindenféle arczképet, garancziát vállalva azért is, hogy a képek hü és tiszta masai lesznek az eredetinek, színüket nem hagyják s a legkényesebb művészi ízlest is kielegtíti. A Hét előfizetési ára egész évre 10 forint, fel-vevre 5 forint, n gyedevre 2 frt 50 krajczár. Megrendelhető A Hét kiadóhivatalában (VII. kerület, Alsó-Erdősor 3 szám), amely a Hétfotografiák dolgában is bővebb tájékoztatással szolgál.

A leghatásosabb füvekből van készítve.

Az egyedüli gyógyszer: **reuma, podagra, köszvény** és **e gyéb végtag fájdalmak** ellen. Az a szer már ezer és ezer — még a legkétségbejöttbb — esetben is **gyökeres gyógyulást** hozott és ezért orvosi szaktekintélyek a legnagobbban ajánlják. —

Egy nagy üveg ára 1 forint 50 kr.

1 kis üveg 80 kr.

(Utánvétellel 30 krral drágább.) Valódi állapotban a feltaláló és főraktárosnál

Dr. O. WALDING-nál

kapható. — **Stuttgarth, Gaisburgstrasse 14.**

Egy kísérlet Heureka reuma elleni szeremmel felül-mul minden várakozást.

Kitünő bedörzsölésre való szer.

Serravalló-China bora

v a s s a l,

orvosi tekintélyek, mint udv tanácsos. Dr. Braun udv. tanár Dr. Drasche tanár, udv. tan. lovag. Dr. Kraft-Ebing tanár. Dr. Monti tanár, lovag dr. Mosetig-Moorhof tanár, Dr. Neuser tanár, Dr. Schanta tanár, Dr. Weinlehner tanár által sokszor felhasználva és legjobban ajánlva.

(Gyöngék és lábbadozóknak.)

Ezüst érem:

XI. orvosi congressus Róma 1894.

IV. Gyógyszerek és Chemiai congressus Nápoly 1894.

Arany érem:

Kiállítás: **Venécia 1894., Kiel 1894., Amsterdam 1894. Berlin 1895., Páris 1895.**

Több mint 700 orvosi elismerés.

Ezen kitünő, új életet gerjesztő szer, **kitünő íze** miatt különösen gyermekek és asszonyok által kellembesen használtatik. **1/2 literes üvegekben a frt 1.20, 1 literes üvegekben a frt 2.20.** Kapható minden gyógyszerertban.

Serravalló gyógyszerertar Triesztben,
gyógyárak nagybani szétküldése.

Alapítottatott 1848.

Ovakodjunk az utánzóktól.

Az itt felsorolt bajokban legjobban ajánlható.

